Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

NHẬT BÁO NGHỊ LUẬN CHANH TRỊ KINH TẾ XÃ HỘI VĂN HÓA

TỰ DO

TIẾNG NÓI CỦA NGƯỜI VIỆT TỰ DO

Giám đốc : PHẠM VIỆT-TUYỀN
Quản nhiệm : KIỀU VĂN-LÂN — Tổng Thư ký toà soạn : LÊ VĂN-TIẾN
Báo-quán : 25-27-29, Võ-Tánh — Saigon — Hộp thư số 653 — Điện thoại tự động 25.521
Năm thứ Mười.—Số 1.807 Chủ Nhật 24-3-63 (29 th. 2 (th.) Quý Mão) Giá 2 đ.

MAPS, MICRO NEWSPAPERS
Cornell University Libraries

Cổ Động

ĐỌC TRONG SỐ NÀY :

- Đại úy H.V. Lợi thuật lại cuộc chiến đấu của đội nón đồng chống bà hỏa
- Tổng số nhà bị cháy tại Vĩnh Hội : 2.893 nóc
- Sôi nổi cực độ ở Đại-Hàn : Mỹ buộc phải dân chủ, nhưng tướng Pak Chung Hi nhất quyết không dân chủ, dù phải đổ máu
- Lá thư Gia Ná Đại đầu tiên.— Bệnh Tương Tư (trang 3)

THUẬT LẠI

Cuộc chiến đấu chống bà hỏa ở Vĩnh Hội

Trong cuộc chữa cháy chiều 20-3 ở Vĩnh Hội, Sở Cứu hoả Trung ương đã huy động tới 30 xe vòi rồng 170 nhân viên và 10 cây số đường vòi, 90 thùng hơi đối xuất nổ cùng với một hầm chứa đầy dầu cặn.

Đại úy Huỳnh văn Lợi, Chủ sự sở Cứu hỏa Đô Thành nói :

« Từ 17g25, khi nhân viên gác điện vọng đài báo cho có một vùng khói đen to lớn bốc lên phía hướng Khánh Hội, chúng tôi liền nhờ trại [illegible] đường Hoàng Diệu, nhận thấy ngọn lửa cháy lớn phía trong liên Khóm 5, 6, 8 và 9 Phường Lý Nhơn, chúng tôi đã dùng vô tuyến điện gọi Chi cứu hỏa Xóm Củi và các cơ cứu hỏa quân sự xin tiếp viện. Như vậy, riêng sở cứu hỏa đã có 30 xe cứu hỏa và 170 nhân viên. (Sở cứu hỏa có tất cả 45 xe, nhưng có những xe hỏng và xe thang ở lại trại).

« Từ đường Hoàng Diệu vào chỗ cháy phải qua một chiếc cầu cây chỉ rộng tới 2 thước nên xe không qua được. Lúc đó thần hỏa đang tàn phá trên 200 nóc nhà và lan rộng theo chiều gió xuống bến Vân Đồn. Chúng tôi liền cho trải một lượt 4 đường với 70 ly dàn áp ngọn lửa. Nhưng nhiều sự cản trở lớn lao đã xảy ra khiến cho sự tiếp cứu thêm khó khăn.

« Từ 18g20 đến 20g30 lửa cháy thật khủng khiếp, ngọn lửa bùa từng đợt như đợt sóng biển 2,3 nhà sau mỗi cơn gió. Lúc nầy tất cả xe cứu hỏa đều tập trung ở bến Vân Đồn. Xe bơm rút nước tại Rạch Bến Nghé để bơm ngay vào lửa hoặc tiếp tế ngay cho những xe nước tại các hẻm 112, 120 hẻm Hãng Phân, hẻm 134-146 trong hãng Bastos. Tại đây chúng tôi đã dùng đến 10 đường vòi 70 ly, 2 đường vòi 110 ly và 2 đường vòi 45 ly.

« Chúng tôi còn tìm được hai lối vào sâu trong khu xóm đang cháy lớn như phía trường tiểu học Xóm Chiếu là hẻm 134-136 và trong sân hãng thuốc Bastos. Tại đây ngọn lửa vẫn ồ ạt cháy xuống xóm nhà cất khít hàng rào hãng Bastos với sức nóng quá cao độ của hỏa hoạn (trên 1.800 độ), ảnh hưởng phóng nhiệt xạ quá cao nên vài cửa sổ hãng Bastos bắt cháy, may nhờ 1 vòi 45 ly của xe chữa nước đến kịp thời dập tắt.

« Và cũng nhờ chúng tôi có thể tránh khỏi sức nổ của gần 90 thùng butagaz và một hầm chứa dầu gasoil đặt sát vòng rào của hãng này. Lửa còn cháy những nhà cất sát vòng thành hãng Ogliastro (không có tường chặn lửa) nên sức nóng bắt cháy những bao gòn bên trong hãng. Sau khi được tin, chúng tôi cho một xe nước vào dập tắt ngọn lửa mới bắt đầu cháy 5, 7 bành gòn.

Sau khi cháy đến trường tiểu học Xóm Chiếu, gió lại đổi hướng từ Cần Chông đi xuống Cầu Dừa. Những ngọn lửa của những nhà cháy chút ít nhờ gió thổi lại phát cháy trở lại và theo hướng gió mà dìu xuống.

« Trước tình thế đó, chúng tôi lại vội rút xe chữa nước và xe bơm để chận ngọn lửa theo những hẻm nhỏ hẹp. Nhờ sự cố gắng của nhân viên cùng sự trợ lực của các cơ quan cứu hỏa công binh, Hải quân và Không quân, lửa đã hạ ngọn hồi 23g45 và tới 6g45 ngày 21-3-63 mới dập tắt hẳn lửa tàn ». (Theo V.T.X)

Mỹ buộc tướng Pak Chung Hi

phải trả quyền cho một chánh phủ dân chủ...

Tướng PAK quyết chống áp lực Mỹ, dù có phải đổ máu.

- Chánh trị gia biểu tình nữa và bất chấp cái chết.
- Biểu tình cả ở Hoa Thịnh Đốn : « Đả đảo độc tài Pak Chung Hi ! Người Đại Hàn đòi dân chủ thật sự ».

Vị trí Đại Hàn (Nam Hàn) nơi đương xảy ra cuộc tranh chấp lớn lao đi vào đề dân chủ.

Mỹ đòi «phải dân chủ»

Đại sứ Mỹ Berger đã gặp riêng đại tướng Pak Chung Hi và thủ tướng Kim Huah Chul hôm thứ năm, theo chỉ thị của Hoa thịnh Đốn khuyến cáo tổng thống Pak Chung Hi nên giữ đúng lời hứa trao lại quyền hành cho một chính phủ dân sự vào mùa hè này.

Tướng Pak bác bỏ

Một nhật báo lớn ở Hán Thành, tờ Hankook Ilbo, loan tin rằng đại tướng Pak đã rõ ràng bác bỏ đề nghị của ông Berger và xác nhận lại ý định của ông là giữ quyền hành 4 năm nữa, dù có phải đổ máu.

Nhà báo can thiệp đòi tự do

(REUTER) 21-3.— Hôm nay, các chủ nhiệm nhựt báo Đại Hàn khuyến cáo cả chánh phủ quân nhân lẫn các đảng phái chính trị dân sự đối lập tránh mọi hành động cực đoan và yêu cầu chánh phủ quân nhân thâu hồi sắc lịnh hạn chế báo chí.

Tổng Thống Kennedy tuyên bố

Tổng thống Mỹ đã tuyên ngôn về việc Đại Hàn để tiến tới một chánh phủ dân chủ. Tuy nhiên, hiện nay tình hình chưa được ổn định để có thể bình luận được.

Hội nghị khẩn cấp các tư lịnh sư đoàn

(UPI) 22-3.— Hôm nay, ông bộ trưởng quốc phòng Đại Hàn triệu tập một hội nghị khẩn cấp các vị tư lịnh quân sự trên cấp sư đoàn nhằm tranh luận về tình hình chính trị trầm trọng của xứ sở.

Đây là hội nghị quân sự đầu tiên từ khi chiến tranh Hàn quốc kết liễu gần 10 năm trước đây. Ông triệu tập hội nghị này là vì tướng Pak Chung Hi tuyên bố cùng đại sứ Mỹ rằng ông không chịu khuất phục dưới áp lực của Mỹ để trao lại quyền hành cho một chính phủ dân sự.

Biểu tình chống Pak-Chung-Hi

(REUTER) 22-3.— Hôm nay, chừng 500 dân chúng Đại Hàn đã tổ chức một cuộc biểu tình dọc đại lộ đến trụ sở chính của chánh phủ quân nhân. Cuộc biểu tình này diễn ra vài tiếng đồng hồ sau khi Tổng thống Kennedy tuyên bố về tình hình về Đại Hàn. Cựu Tổng thống Po Sun Yun lại bị bắt lần nữa trong khi biểu tình.

Ở Phú sơn, 30 chánh khách tuần hành trong phố chánh trong nửa tiếng đồng hồ hát quốc ca và hô khẩu hiệu chống việc triển hạn chế độ quân nhân

Tại sao Mỹ đòi dân chủ ở Đại Hàn

ĐÔNG KINH (UPI) 20-3. Hoa kỳ hiện đang có một mối bất hoà lớn nhứt với Đại Hàn kể từ hồi tổng thống Lý thừa Vãn hầu như phá hoại cuộc thương thuyết đình chiến ở Cao Ly bằng cách phóng thích hàng ngàn tù binh cộng sản.

Nguyên do chánh của mối bất hoà này là đại tướng Pak chung Hi thình lình quyết định lại ra lịnh cấm những hoạt động chánh trị một lần nữa và mưu toan triển hạn chánh quyền của ông thêm 4 năm. Mỹ cho rằng tướng Pak đã vi phạm lời hứa.

Hoa kỳ muốn gạt phe quân nhân Đại Hàn ra khỏi chánh trường để được thấy tái lập một cơ cấu chỉ huy mạnh trong các cấp trong quân đội Đại Hàn gồm 651.000 người. Các nhà chức trách Mỹ muốn thấy một chánh phủ dân sự do dân chúng tự do cử lên, được thiết lập tại Đại Hàn: một xứ thường được coi là « thí điểm thực hiện nền dân chủ ».

Họ tin rằng nền tự do dân chủ có thể điều hành ở Đại Hàn, không cần tới những sự kiểm soát mà vài lãnh tụ quyền thế thường bảo là cần thiết trong những xứ kém mở mang.

Sắp có hội nghị bàn tròn ?

(AFP) 22-3.— Chánh phủ Đại Hàn đã mời tất cả lãnh tụ các chánh đảng và tổ chức các nghiệp đoàn tham dự một hội nghị bàn tròn vào đầu tuần lễ tới. Loan tin này, tướng Cho Shih Yung, quốc vụ khanh cho biết là đối tượng của hội nghị nhằm tìm một giải pháp cho cuộc khủng hoảng chánh trị hiện nay và đi tới một thoả hiệp giữa phe đối lập và chánh phủ.

Có tin chánh phủ sẽ điều đình với phe đối lập một thỏa hiệp triển hạn chánh phủ quân nhân một hay hai năm nữa và sẽ để cho nhiều thường dân tham gia một hội đồng tối cao hoàn toàn cải tổ sẽ gồm có 25 quân nhân và 50 thường dân.

Biểu tình tại Bạch Ốc

(REUTER) 21-3.— Một nhóm các cựu thủ lãnh Đại Hàn đã tổ chức một cuộc biểu tình chung quanh Bạch cung hôm qua để đòi chấm dứt chế độ quân nhân ở Đại Hàn và tái lập chánh phủ dân sự.

Nhóm này cùng đến tòa đại sứ Đại Hàn và trương các biểu ngữ «Đả đảo chế độ độc tài của Pak Chung Hi», «Quân nhân không được quyền xen vào chánh trị», «Người Đại Hàn muốn có một nền dân chủ thực sự.»

13 chuyên viên TRUNG HOA điều khiển nhà máy giấy Biên Hoà

SAIGON (VTX). — Chiều 21-3 11 Chuyên viên trong nhóm 13 Chuyên viên Trung Hoa Dân Quốc, đã từ Đài Bắc tới Saigon để giúp việc điều hành một nhà máy giấy ở Biên Hòa. Trưởng nhóm này là ông Tôn thừa Mô, Phó Giám Đốc Công Ty Giấy và Bột giấy Đài Loan (Taiwan Paper and Pulp Corporation).

Hai ông Trần văn Long, Chánh Kỹ sư và Thiệu Tín, quản đốc điện cơ trong nhóm chuyên viên Trung Hoa Dân quốc kể trên, đã sang Việt Nam trước từ hôm 17-1-63 để thiết trí máy móc tại nhà máy giấy ở Biên Hòa.

Nhóm chuyên viên Trung Hoa Dân quốc sẽ giúp việc tại Việt Nam trong 2 năm.

1.100 người chết ở BALI

(AFP) 22-3.— Theo thống kê thứ nhứt về nạn núi lửa Gunnung Agong ở đảo Bali có 1.100 người chết trong khi núi lửa này vẫn tiếp tục phun tro nóng và phún thạch. 5000 người bị thương.

Theo bác sĩ Anwarsito, cho tới nay, đã có 300.000 người được tản cư, nhưng đó chỉ là con số đại khái bởi vì có hàng ngàn người đi rồi trở lại làng của họ để cầu nguyện. Ông nói: «Những người này hết sức mê tín. Họ tin rằng cứ cầu nguyện thì các thần núi sẽ ngưng gieo tai hoạ.

Tổng thống Soekarno cho tai nạn này là một «quốc nạn».

Nga tố cáo Mỹ xúc tiến hoạt động quân sự ở Cận Đông

(REUTER) 22-3.— Báo «Sao Đỏ», cơ quan của quân đội Nga, loan báo rằng chiến hạm thuộc đệ lục hạm đội Mỹ sẽ đến tăng cường công cuộc chuẩn bị quân sự Mỹ ở miền Đông Địa trung hải.

Tờ báo cũng quả quyết rằng còn nhiều binh sĩ Mỹ ở Hi lạp và Thổ nhĩ kỳ.

Cũng báo này loan tin một hội nghị các đại diện bộ tư lịnh Tổ chức Minh ước Bắc Đại tây dương ở Hy lạp và Thổ nhĩ kỳ đã mở tại Athènes trong tháng này để thảo luận chiến lược mới phải áp dụng ở vùng Balkans, chiếu theo những kế hoạch liên hệ đến lực lượng nguyên tử đa phương Tây minh.

Quốc Vương Lào TỚI THÁI LAN

(UPI) 22-3.— Quốc Vương Lào Savang Vatthana đã tới Vọng Các hôm nay bằng phi cơ đặc biệt của hàng không Ai Lao và đã được quốc vương Thái - Lan Phumiphol Aduldej cùng các nhân vật trong chánh phủ Thái tiếp rước tại phi-trường. Đại sứ Trung Hoa Dân quốc ở Thái Lan, thủ lãnh ngoại giao đoàn đã có mặt tại phi trường để tiếp rước quốc vương Lào, mặc dầu chánh phủ Lào không có liên lạc bang giao với Trung Hoa dân quốc.

21 CHUYÊN VIÊN KIỂM SOÁT Phòng không bằng Radar

SAIGON. — Chiều 21-3, tại Hội Trường Phi Long, Căn Cứ Không Quân Tân Sơn Nhất, lễ bế giảng khóa I Sơ Đẳng Kiểm soát Phòng Không đã được cử hành trước sự hiện diện của Đại Tá Huỳnh hữu Hiền, Quyền Tư lệnh Không quân Việt Nam.

21 khóa sinh đã tốt nghiệp, trong số Binh nhì Trần văn Nhân, học viên có số điểm cao nhất, đã nhận chứng chỉ mãn khóa từ tay Đại tá Huỳnh hữu Hiền.

Khóa I Sơ Đẳng Phòng Không là khóa học thứ ba được tổ chức tại Việt Nam để đào tạo các chuyên viên ngành Radar. Đây là một ngành kỹ thuật mới mẻ và là một nhiệm vụ có tính cách huấn tùy Không Quân. Các binh sĩ Không quân Việt Nam theo học khóa này đã học tập trong 4 tháng về cả lý thuyết lẫn thực tập. Với sự cộng tác của các huấn luyện viên Hoa Kỳ chương trình học của khóa này đã không kém gì chương trình huấn luyện tại các trường ở ngoại quốc.

Khóa I Sơ Đẳng Kiểm soát Phòng Không được Liên đoàn Truyền Tin Điện Tử Không quân phụ trách Huấn luyện. Sau khi mãn khóa, các khóa sinh sẽ được gửi tới phục vụ tại các Đài Kiểm Báo Không Quân trên toàn quốc.

TIN CHIẾN SỰ GIỜ CHÓT

Không trận đánh lớn nào được thông báo

V. C. phục kích lẻ tẻ ở vài địa phương

SAIGON — Các tin chiến sự nhận được lúc 10g sáng ngày 21-3

VÙNG CHIẾN THUẬT I VÀ II — Hoạt động lẻ tẻ của địch

BIÊN HÒA — Hành quân vùng Hiệp Phước, [illegible] cách Quận Xuyên, đã Khai diễn hôm 18-3 và sáng hôm 19-3 có kết quả : chạm súng với địch, ta vô sự, địch có 1 số chết và bị thương không nặng đi. 4 tên bị bắt trong số có 1 [illegible] đội trưởng ta phá 2 xuồng 5 trạm hỏng tịch 17 [illegible], 20 bao hiện dâu.

BIỆT KHU THỦ ĐÔ — 20giờ hôm 21-3 có một toán VC đặt mìn tại địa điểm cách Đức Hòa 7 cây số trên tỉnh lộ 9 (Long An), nhưng chúng vô ý làm nổ quả mìn. Lực lượng của ta đến truy kích chúng có 7 tên chết. Ta thu 1 số tài liệu.

KIẾN HÒA — Hôm 19-3 hồi 9 giờ sáng, Bảo an chạm súng với VC ở 5 cây số cách Giồng Chôm. VC 4 chết. Ta thu 3 súng nội hóa.

Cùng ngày ấy, hồi 13 giờ một Trung đội Dân vệ phục kích ở 22 cây số cách Bình Đại đã bắn chết 1 V.C.

Hồi 13 giờ hôm 21-3 Bảo An Hương Mỹ đi hộ tống đoàn tiếp tế từ quận về tỉnh. Lượt về bị phục kích ở 3 cây số cách Hương Mỹ. Ta chết 2, bị thương 9. 1 xe hư hại. Địch không rõ.

Cũng tại Kiến Hòa hôm 21-3 hồi 3 giờ sáng VC đánh ấp chiến lược công sở xã Giao hòa, cách quận chừng 10 cây số : Kết quả có 1 trẻ em chết 5 dân vệ 8 phụ nữ bị thương, công sở bị sập VC 2 chết 18 bị thương mang đi. Ta thu 3 súng.

VĨNH-BÌNH.— Hồi 8 giờ sáng 19-3. Bảo An Dân Vệ Trà Ôn, Vũng Liêm, hoạt động ở ranh giới hai quận đã gặp địch. Kết quả : 4 VC chết.

Cũng tại Vĩnh Bình ngày 19-3, hồi 19 giờ, Dân vệ, Thanh niên chiến đấu quận Tiểu Cần chạm súng VC, ở cách Tiểu Cần 5 cây số. Ta vô sự VC chết, 4, và 15 bị bắt.

5 cuộc hành quân

Hiện có 5 cuộc hành quân Dân Thắng 504, Thanh Bình, Dân Thắng 224 và 209, cùng Lam Sơn 9 đang tiếp diễn, chưa có kết quả.

KHÔNG QUÂN.— Trong ngày 20-3, không quân đã xuất trận bắn và ném bom nhiều cơ sở, khu tập trung VC ở Quảng Trị, Quảng Nam Quảng Tín, Quảng Ngãi, Kontum, Bình Dương và Kiến Hòa. Có 56 nhà bị phá, 36 bị hư hại và 10 chòi quan sát bị hủy.

LẬP TRƯỜNG

« Cùng tắc biến »

Không khí chánh trị chung trên thế giới hiện cho thấy một cảnh bế tắc lạ lùng. Bế tắc trong mọi điều đình giữa hai khối về giải giới và kiểm soát nguyên tử là chuyện thường xuyên và kéo dài từ lâu, khỏi nói. Đây là những bế tắc trong mỗi nước, hoặc trong mỗi khối, mỗi tổ chức liên minh, hoặc nữa giữa một vài nước tưng luôn luôn tự nhận là thân hữu, từng cờ và chung sống hòa bình.

Một nước Pháp với chánh sách mạnh của tướng De Gaulle đang tưởng làm rung chuyển khối Âu Châu thì cuộc đình công khổng lồ của thợ mỏ kéo dài từ mấy tuần nay đã khiến cho thấy bên trong còn nhiều vấn đề chưa giải quyết được. Một Cộng hòa liên bang Tây Đức phục hồi như một hiện tượng kỳ dị dưới quyền lãnh đạo của thủ tướng K. Adenauer, nay cũng đầy chánh khách lão thành ấy đến chân tường phải rút lui. Một Đại Hàn sau kinh nghiệm độc đảng chuyên chế, dân chủ phóng nhiệm, rồi quân nhân độc tôi, vừa chuẩn bị trở lại con đường dân chủ thì những khó khăn lại bộc phát mạnh mẽ. Nào cuộc vận động điều đình về biên giới Hoa—Ấn như kiểu đối thoại giữa người điếc, nào chống đối về chương trình thực hiện một đại liên bang Mã Lai, nào bế tắc trong cơn lốc cách mạng thống nhất Ai Cập—Sy Ri—I Rắc, nào chống đối về vấn đề lực lượng nguyên tử trong khối Tây Minh, nào cuộc cãi lộn rồi điều đình theo kiểu « chửa đi, rồi lại đả gỡ » giữa Cút Xếp và Mao Trạch Đông, v.v... Theo dõi tình hình thế giới và kiểm điểm lần lượt các vùng, thì sẽ thấy cảnh bế tắc hiện nay đã tới mực độ bộc lộ rõ dưới nhiều khía cạnh một không khí bực bội, nặng nề. Người ta cảm thấy như sợi dây đã quá căng, sự chịu đựng hầu như tới mức chót; dù hay hay dở cũng phải có một chuyển động đưa đến không khí mới mẻ để giải quyết một tình thế.

Dĩ nhiên khó thể xem đó là một chuyện tình cờ. Nên xem đó là tình trạng ứ đọng của dòng chính trị đương muốn đổi chiều (1) ở từng địa phương, ở từng khu vực, và chung cho thế giới. Hoặc nói những đòi hỏi và bế tắc chánh trị ở địa phương đã ảnh hưởng rồi lôi cuốn theo cảnh bế tắc chung cho toàn khối (*một bộ phận trục trặc, ngưng trệ, thì cả guồng máy cũng trục trặc theo*), rồi do đó ảnh hưởng rộng ra tới không khí chung của thế giới. Hoặc nói ngược lại, sự lỗi thời của một chính sách chung nào đó, hoặc sự cố chấp của một thái độ nào đó của một chính khách lãnh đạo, đã đưa tổ chức vào ngõ cụt nên đồng thời lôi cuốn theo mỗi quốc gia thuộc tổ

(Xem tiếp 1 trang 6)

(1) Tự Do số 1800 và 1801 ngày 16 và 17-3-63. Lập Trường : «Cuộc tranh chấp trên thế giới đương đổi dòng ?»

SAU VỤ CHÁY VĨNH-HỘI

- *Toà Đô chánh thông cáo : có 2.893 nhà cháy : không ai thiệt mạng. Sự thiệt hại ước 20 đến 30 triệu đồng.*
- *2 thiếu phụ bị tình nghi gây ra vụ cháy đã bị giải tới Biện lý cuộc.— Công cuộc cứu trợ đồng bào nạn nhân hoạt động mạnh : Quân đội chở tới hàng ngàn lều vải làm chỗ tạm trú cho nạn nhân, ông Chủ tịch Quốc Hội nhận được trên 200 ngàn đồng tiền cứu trợ của các giới.*
- *5 đám cháy nhỏ ở Thủ đô được dập tắt kịp.—Vụ cháy ở Biên Hoà do Việt Cộng chủ mưu.*

2.893 nóc nhà bị cháy

SAIGON — Về vụ hoả hoạn đã xảy ra ngày 20-3-63 hồi 17 giờ 20 tại Vĩnh hội, Quận 4 Saigon, Toà Đô chánh xin thông báo những chi tiết dưới đây : Nguyên do đích xác đã được kiểm nhận là sự bất cẩn của một chủ nhà lá, trong lúc nấu cơm chiều.

Số nhà bị cháy đã được kiểm điểm là 2.893 nhà (Phường Lý Nhơn : 2.811 nóc và Phường Cây Bàng : 82 nóc).

Các con số này được kể như gần đúng sự thật.

Trong khu hỏa hoạn không có một cơ sở thương mãi hay kỹ nghệ quan trọng nào. Chỉ toàn là nhà ở, mà hầu hết là nhà lá và nhà cây, ngoại trừ một số ít (lối 300) nhà lợp ngói.

Sự thiệt hại phỏng ước từ 20 đến 30 triệu đồng.

Không có một người nào bị thiệt mạng— Ngay đêm hoả hoạn, có tất cả 103 người bị té ngã, hoặc ngất xỉu vì ngộp khói. Những người này được cứu chữa tại chỗ hoặc chở đi các bịnh viện. Đến sáng ngày 22-3-1963 thì chỉ còn có 6 người hiện còn nằm tại Bịnh viện Đô thành mà thôi và bịnh tình không có gì nặng.

Ngoài ra cũng có một số trẻ em thất lạc lúc đầu, nhưng đã được các cơ quan trật tự và các đoàn thể giữ tạm và đã giao hoàn cho gia đình.

người gây hỏa hoạn bị giải tòa

Người bị tình nghi gây vụ cháy này là Nguyễn thị Lan tự Hai Lượm, chủ căn nhà số F.186/63 hẻm hãng phân, nấu cơm chờ chồng đi làm về ăn. Chị này lại bỏ ra ngoài ngồi đánh tứ sắc nên than trong bếp bén vào vách lá bốc cháy. Ngoài ra còn có cô Trần thị Lượm 20 tuổi, cũng bị tình nghi gây vụ cháy. Chị Lan và người chồng tên Huỳnh văn Đợi, có Lượm đã bị nhà chức trách quận Tư bắt cầm lưu thẩm vấn. Sáng 22-3, chị Lan và chị Lượm đã bị giải Tòa. Còn anh Đợi sau khi thẩm vấn, chiều ngày nói trên cũng bị giải tới Biện lý Cuộc.

Công cuộc cứu trợ các nạn nhân

Sau vụ cháy tất cả các đoàn thể Bác ái ở Đô Thành và Cholon, Phong Trào Liên đới Phụ nữ các quận, cùng nhiều thương gia đã tích cực hoạt động mạnh mẽ. Hàng ngày có 100 xe cơm, thức ăn, nước uống, đưa tiếp tế cho đồng bào bị

(Xem tiếp 3 trang 6)

LỜI KÊU GỌI của Phong trào Tương trợ nạn nhân bão lụt và hoả hoạn

SAIGON — Hôm 21-3 ông Chủ tịch Quốc Hội Việt Nam Cộng Hòa, đồng thời cũng là Chủ tịch Phong trào Tương trợ Nạn nhân Bão lụt và Hoả hoạn đã kêu gọi đồng bào tương trợ các Nạn nhân vụ hoả hoạn tại Vĩnh Hội ngày 20-3-63. Nguyên văn lời kêu gọi như sau :

- Đồng bào thân mến,
- Các bạn ngoại kiều,
- Chiều 20 tháng 3 năm 1963 một hỏa hoạn tàn khốc đã xảy ra tại xóm Vĩnh Hội, thuộc quận 4 Đô Thành Saigon, thiêu hủy kho 3.000 nóc gia khiến cho hàng vạn người phải chịu màn trời chiếu đất, số thiệt hại vật chất lên hàng mấy chục triệu bạc, chưa kể một số nhiều người bị thương.

Những biện pháp cứu trợ cấp thời đã được nhà chức trách địa phương thi hành ngay tại chỗ. Nhưng đối với tai họa lớn lao này, cần phải có sự liên đới tương trợ của toàn thể đồng bào khắp nơi trong nước, của các giới ngoại kiều ở

(Xem tiếp 2 trang 6)

2 thiếu phụ tình nghi gây ra vụ cháy ở Vĩnh Hội

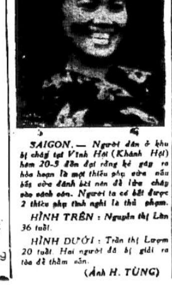

SAIGON.— Người dân ở khu bị cháy tại Vĩnh Hội (Khánh Hội) hôm 20-3 đồn đại rằng kẻ gây ra hỏa hoạn là một thiếu phụ vừa nấu bếp vừa đánh bài nên để lửa cháy vào vách nhà. Người ta có bắt được 2 thiếu phụ tình nghi là thủ phạm.

HÌNH TRÊN : Nguyễn thị Lan 36 tuổi.

HÌNH DƯỚI : Trần thị Lượm 20 tuổi. Hai người đã bị giải ra tòa để thẩm vấn.

(Ảnh H. TÙNG)

1 trực thăng rớt ở Bắc Đà Lạt : 1 người chết, 4 người bị thương

SAIGON.— Nguồn tin quân sự Mỹ cho biết hôm thứ Năm 21-3 một trực thăng của Lục quân Mỹ đã bị rớt tại một nơi cách Đàlạt 30 cây số về phía Bắc vì máy móc trục trặc. Một nhân viên phi hành đoàn người Mỹ bị chết ngay tại chỗ. Còn hai người Mỹ khác là viên phi công và phụ phi công cùng 2 binh sĩ Việt Nam đều bị thương.

Trực thăng này đang thực hiện một chuyến bay tiếp tế thì bị nạn. Những người bị thương đã được một trực thăng của Không lực Việt Nam đưa về Ban Mê Thuột cấp cứu từ đêm qua. Sau đó, họ được đưa tới điều trị tại Quân y viện Nha Trang.

CHÁY LỚN ở Ban Mê Thuột

- 31 nhà sàn và 59 kho lúa ra tro.

BAN MÊ THUỘT.— Trưa ngày 20-3, tại ấp chiến lược Eamdnar, thuộc quận Banmêthuột (Darlac), đã cháy 31 nhà sàn và 59 kho chứa lúa của dân Thượng. thiệt hại ước lượng 2 triệu đồng. Tin này do thông tín viên VTX tại Darlac cung cấp. Có 326 đồng bào Thượng thuộc 65 gia đình lâm vào cảnh màn trời chiếu đất, sau vụ hỏa hoạn này.

Nguyên nhân lửa bốc cháy ở khu rừng kế cận gặp lúc gió to, tàn lửa tạt vào kho chứa lúa rồi cháy lan vào khu gia cư.

Tin Toà án

Giả mạo biên lai nhận tiền một thư ký hành chánh bị 1 năm tù ở.

SAIGON.— Ông Huỳnh phú Trường, cựu thư ký hành chánh quận 6, bị truy tố ra tòa tiểu hình về tội giả mạo biên lai nhận tiền của tư nhân gây thiệt hại cho công quỹ như sau : lối tháng 8-1962, nhân việc kiểm soát sổ thu tiền phạt xây nhà không hợp lệ, chuyên viên xét thấy tiền phạt vạ nên ghi ở tồn căn biên lai không phù hợp với diện tích căn nhà bị phạt vạ nên kẻ phụ trách việc này bị bắt tống giam về tội trên.

Tòa xử phạt Huỳnh phú Trường một năm tù ở.

TIN ĐẶC BIỆT CỦA TỰ DO

Vấn đề trị an ở Bắc Việt cộng sản

SÁP NHẬP BẮC NINH và BẮC GIANG thành 1 tỉnh mới gọi là Hà Bắc

- lý do chính : thêm quyền hạn và lực lượng trị an cho địa phương, ngăn chận du kích chống Cộng ở vùng rừng núi Việt Bắc thâm nhập về Hà Nội.
- Đọc trong sổ khai tử...

Tin của CÔ THẦN
Phụ trách trưởng hệ thống thông tin của TỰ DO tại miền Bắc vĩ tuyến 17

Từ giữa năm 1962 Trung ương đảng Lao động và chính phủ Hồ chí Minh đã ráo riết nghiên cứu việc tăng cường trị an ở các tỉnh nhằm chống lại các hoạt động của phong trào nhân dân võ trang chống Cộng ở Bắc Việt. Sau nhiều phiên hội họp giữa các tỉnh ủy, chính phủ cộng sản đặt trọng tâm công tác vào việc tăng cường lực lượng trị an trong vùng rừng núi Việt Bắc. Tỉnh Bắc Giang được coi là cửa ngõ trọng yếu mà các đơn vị du kích võ trang chống Cộng từ đó thâm nhập thủ đô Bắc Việt để mở rộng xuống vùng đồng bằng.

Bắc Giang là một tỉnh nhỏ thưa dân và nghèo thuộc miền trung du. Phong trào cộng sản trong tỉnh yếu kém và bộ máy công an cũng lỏng lẻo. Nếu giữ nguyên Bắc Giang là một đơn vị hành chánh thì tỉnh đó không đủ lực lượng và phương tiện chống lại phong trào du kích võ trang chống cộng. Cũng như không đủ để thực hiện các nghị quyết khác của đảng và chính phủ cộng sản về mọi mặt. Do đó việc sáp nhập Bắc Giang vào với Bắc Ninh ở phía Nam đã được chấp thuận từ đầu năm 1963. Tên của tỉnh mới lập

(Xem tiếp 4 trang 6)

NHẬN XÉT THỜI CUỘC

Một chiến thuật đáng chú ý

Kút Xếp đã chúc tụng Đức Giáo Hoàng xứng đáng được hưởng giải Hòa bình Balzan.

Con rể Kút Xếp là Adjoubev, cũng là nhân viên trong Ủy ban lãnh đạo Nga Sô Viết, đã tới quỳ trước Giáo Hoàng và xưng tụng đủ điều, kế đấy lại tuyên bố những câu đầy sự kính trọng và sự cảm phục.

Rồi sau đấy, lại có tin tức tung ra rằng Kút Xếp xin yết kiến Đức Giáo Hoàng.

Và rồi đảng Cộng sản Hung gia Lợi lại quyết định ân xá toàn diện các kẻ thù của Cộng sản, cả Hồng Y giáo chủ Minsdzenty nữa. Hơn thế, lại tuyên bố đã giao thiệp bình thường với Giáo Hội Công Giáo rồi, và bây giờ không chống công giáo nữa.

Tình hình còn quá sớm để có một nhận xét chân xác, nhất là chưa thể biết quyết định của Hung gia Lợi thi hành thế nào. Rất có thể họ thay đổi chánh sách thật. Nhưng rất có thể, đó chỉ là cái thứ ân xá giả hiệu, nửa vời, trong khi còn có những mưu mô khác. Hoặc giả đó chỉ là cái tin tung ra ở ngoài mặt, còn bề trong thì lại có lắm những hoạt động chèn ép, độc hại khác đối với Công giáo.

Dầu sao, thì gần đây, cũng đã có một cái gì khác lạ. Cộng Sản đương gạ gẫm. Họ đã đi bước trước, và tuy chưa được gì, họ cũng cứ hô đại lên là được. Cũng như ở trên trường quốc tế, họ đã vỗ ngực là « chủ trương sống chung hòa bình », nhưng họ vẫn đòn ngầm.

Cần phải coi chừng cái đòn « gạ gẫm » mà Kút Xếp đương làm đối với thế giới Công giáo. Vì, đây, nhiều nguồn tin đã cho biết rằng Cộng sản không thể tiến được nữa ở các nước Tây Phương, Nam Mỹ... là những nơi có một thành trì tôn giáo cản lại — do đấy, chiến thuật lợi hại nhất của Cộng sản sẽ là làm thân với tôn giáo để mở đường cảm tình vào các dân tộc Âu Mỹ và tiến triển trở lại.

Các giới Công giáo hình như cũng đã được biết về mưu mô của Kút Xếp.

THẾ NÀO LÀ QUYỀN DÂN CHỦ CỦA NHÂN DÂN ?

(Tin Bắc Việt. Tự Do 20-3-63)

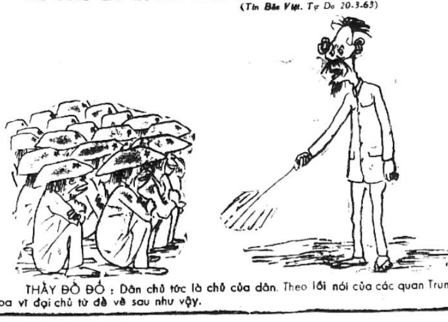

THẦY ĐỒ ĐỎ : Dân chủ tức là chủ của dân. Theo lối nói của các quan Trung Hoa vĩ đại chủ từ để về sau như vậy.

NHO LÂM NGOẠI SỬ

Nguyên tác của NGÔ KÍNH TỬ
Bản dịch của NGUYỄN HOẠT

NHO LÂM NGOẠI SỬ 323

Người trẻ tuổi đáp :

— Vãn sinh năm nay hai mươi tuổi, chưa lấy vợ lần nào. Ở nhà, cha mẹ đều còn sống. Từ bé vãn sinh cũng có học được vài năm nhưng vì nhà nghèo nên việc học không thành. Năm ngoái vãn sinh có theo một ông lái buôn diêm (quẹt) lên tỉnh để giữ việc biên chép sổ sách cho cửa hàng ông ta. Nào ngờ ông lái ấy tiêu hết cả vốn không có tiền trả nên vãn sinh không trở về nhà được ; vì vậy mới phải lưu lạc đến đây.

Hôm qua may gặp một người cùng làng bảo cho biết rằng cha mẹ ở nhà quê đang nằm bệnh, chẳng biết bây giờ sống chết ra sao, bởi thế nên trong lòng mới khổ cực đến thế này.

Nói xong bất giác nước mắt gã lã chã tuôn rơi. Mã Nhị tiên sinh trong lòng vô cùng thương cảm bèn nói :

— Thôi, ông anh chớ thương tâm mà làm gì. Chẳng hay tên huý và tên chữ của ông anh là gì ?

Người trẻ tuổi gạt nước mắt đáp :

— Vãn sinh tên thực là Khuông Hồi, tên hiệu là Siêu Nhân. Nhưng vãn sinh quên chưa hỏi rõ quê hương và tên họ của tiên sinh, thật là không phải quá !

Mã Nhị tiên sinh đáp :

— Điều đó chả cần hỏi ! Tập văn chương mà ông anh đang đọc kia, ngoài bìa đề tên Mã Thuần Thượng, chính là tôi đó.

Khuông Siêu Nhân nghe thấy câu này, hoang mang đứng dậy chấp tay vái rồi cúi rạp đầu xuống mà rằng :

— Vãn sinh này thật đúng là có mắt mà không trông thấy núi Thái Sơn.

Mã Nhị tiên sinh cũng vội vàng đáp lễ và nói :

— Ấy chết ! Xin ông anh đừng làm thế ! Tôi với ông anh hai ta cùng là hai cánh bèo nổi trôi trên mặt nước, ngẫu nhiên gặp nhau nhưng cùng trong làng Nho thì phải coi nhau như ruột thịt (1). Cái việc xem chữ đoán mệnh này bây giờ chắc cũng không còn khách nữa vì trời đã chiều rồi, vậy sao ông anh không thu xếp bàn ghế lại để cùng về nhà trọ với tôi chúng ta nói chuyện.

Khuông Siêu Nhân nói :

324 NHO LÂM NGOẠI SỬ

— Được thế thì hay lắm. Xin mời tiên sinh hãy ngồi để vãn sinh thu dọn.

Nói đoạn liền đem bút nghiên, giấy và khay chữ thu lại, gói vào một bọc vác lên vai còn chiếc bàn và chiếc ghế dài xếp lại gửi ở cổng miếu rồi thất thểu đi theo Mã Nhị tiên sinh về hiệu Văn Hãn Lâu.

Đến nhà sách Văn Hãn Lâu, Mã Nhị tiên sinh mở cửa phòng riêng mời Siêu Nhân vào ngồi chơi và hỏi :

— Này ông anh ! Liệu bây giờ trong lòng ông anh còn nghĩ đến việc học để đi thi nữa không ? Hay là còn phải về quê để thăm các cụ ?

Khuông Siêu Nhân nghe câu hỏi như thế bất giác hai hàng lệ lại tuôn rơi mà đáp rằng :

— Tiên sinh ôi ! Hiện giờ vãn sinh cả đến dường cơm áo cũng còn thiếu thốn thì lấy đâu ra tiền để mà nghĩ đến chuyện đi học, đi thi ? Đó là điều vãn sinh không sao làm nổi. Chỉ nghĩ một nỗi là hiện giờ ở quê nhà, cha già bệnh hoạn mà mình làm con không thể về hầu hạ phụng dưỡng được, như thế thật không bằng giống cầm thú. Chính vì vậy mà trong bao lâu nay, lòng những ôm hận, chỉ mong tìm cái chết cho rồi !

Mã Nhị tiên sinh khuyên rằng :

Ấy chết ! Xin đừng làm thế ! Một tấm lòng hiếu chỉ có lòng nghĩ đến như vậy cũng đủ cảm động đến thiên địa. Ông anh hãy cứ ngồi xuống đây để tôi đi dọn cơm chúng ta cùng ăn.

Liền đó Mã Nhị tiên sinh lưu người trẻ tuổi lại ăn bữa cơm chiều rồi nhân đó lại hỏi :

— Nếu như bây giờ ông anh về quê thì cần phải có bao nhiêu tiền để ăn đường ?

NHO LÂM NGOẠI SỬ 325

Khuông Siêu Nhân đáp :

— Thưa tiên sinh tôi làm sao mà biết được có bao nhiêu tiền ? Tôi chỉ biết là phải đi dăm ngày đò dọc rồi lên bộ đi một quãng đường nữa thì đến đường lên núi. Đến đây chắc là tôi không thể thỏ tính chuyện đi sơn kiệu được nên chỉ còn có việc vác hành lý lên lưng mà trèo nhưng muốn thế cũng phải có ngày hai bữa ăn cho no bụng, thế thôi.

Được đến trước mặt cha tôi là đủ rồi, sau đó dù có chết tôi cũng cam lòng, không mảy may hối tiếc. Mã Nhị tiên sinh nói :

— Nếu thế thì được rồi. Tối nay xin mời ông anh cứ ngủ lại đây một đêm, rồi mai ta sẽ tính lại chuyện này.

Đến tối Mã Nhị tiên sinh lại hỏi :

— Hồi trước ông anh đã đi học trong bao năm ? Đã viết được thành thiên văn chương nào chưa ?

Khuông Siêu Nhân đáp :

— Dạ có ! Việc ấy vãn sinh đã có làm.

Mã Nhị tiên sinh tươi cười hướng hẳn về phía chàng trẻ tuổi mà nói rằng :

— Này nhé ! Bây giờ tôi bạo gan ra một cái đề mục rồi ông anh làm một bài văn để tôi xem văn bút của ông anh có thể đi thi đậu không. Như thế có được không ?

(Còn tiếp)

1) Nguyên văn «bình thủy tương phùng, tư văn cốt nhục». Chữ tư văn nguyên lấy trong sách Luận ngữ, thiên Tử Hãn «thiên chi tương táng tư văn dã...» hai chữ này dùng để chỉ cái đạo lúc được sáng tỏ rồi có nghĩa là những thành tích về cách về lễ nhạc, pháp độ và giáo hóa, sau này danh từ tư văn dùng để chỉ nhà Nho theo tinh thần Khổng Mạnh.

ĐIỂM PHIM

Hồn bướm mơ Tiên

(Madame White Snake)
Phim màu — Màn ảnh lớn

Đây là một phim Trung Hoa của hãng điện ảnh Shaw Hồng Kông.

Truyện phim có tính cách thần thoại kể lại truyện 2 nàng tiên là Bạch Xà và Thanh Xà nguyên là giống rắn tu luyện thành tiên. Vì sống trên 1000 năm trong tiên giới 2 nàng ước ao mùi trần thế mới mặc xác người xuống trần. Vừa tới trần thế, nàng Bạch Xà đã gặp một trang thanh niên tuấn tú và đem lòng yêu ngay; Sau đó 2 người kết nghĩa vợ chồng. Tuy nhiên hạnh phúc của lứa đôi thỉnh thoảng lại bị bọn đạo sĩ hiểm độc phá vỡ. Nhưng cuối cùng cặp tài tử giai nhân đó vẫn thoát nạn và sống sung sướng bên nhau đến trọn đời.

Truyện phim không lấy gì làm đặc sắc Phim thiên nhiều về ca hát mà ít chú trọng đối thoại và tác động. Người xem có cảm tưởng là một thứ tuồng Tàu được quay lại chứ không phải là điện ảnh. Trừ một màn chót trong đoạn nước dâng tràn ngập ngôi chùa của đạo sĩ là được quay công phu tài tình còn các đoạn khác tầm thường thiếu linh động

Phim có thể hợp cho những ai ưa loại tuồng cổ.

VĂN THANH

Sách báo mới

Tự Do vừa nhận được :

— *Chuông Việt* nguyệt san của hội Sinh viên Công giáo V.N tại Mỹ. số ra ngày 10-2-63

— *Nắng Khuya* tập san của lớp dự bị Văn khoa Huế.

— *Ngàn Thương* thi tập của Kim Tuấn Đinh Giang.

— *English for you by radio* dẫn giải và đàm thoại, quyển thứ năm.

Xin thành thực cảm ơn và ân cần giới thiệu cùng bạn đọc Tự do.

LIỆT DƯƠNG
KHI KIỆT nhọc mệt uể oải, đau lưng uống :
KIÊN TINH Số 64 — 95đ
NO HƠI PHÒNG TÍCH
ợ hơi ăm ách, nghẹn thở, tức ngực, mửa, uống :
PHÒNG TÍCH CON NHẠN 15đ
ĐAU BAO TỬ
Đau gan ruột, ăn không tiêu, bao tử sệ, có mụn lở, uống :
ĐIỀU VỊ Số 14 — 15đ
DI MỘNG HOẠT TINH uống :
CỐ TINH Số 32 — 85đ
ĐAU TIM MẤT NGỦ
lớn tim, nghẹn thở hồi hộp quên nhãng, mồ hôi chân tay, uống :
BỔ TÂM Số 38 — 90đ
HO LÂU PHỔI YẾU
Ho ra máu, ốm yếu mệt nhọc, uống:
CAO HO LAO 150đ
GẦY ỐM XANH SAO
kém ăn ít ngủ, Nam phụ lão ấu suy nhược, cần bồi bổ lại khí huyết, uống:
SÂM NHUNG Đ.B. TINH 125đ
KINH NGUYỆT KHÔNG ĐỀU
xích bạch đới hạ, đau tử cung, kinh ra ít đau bụng, uống :
HOÀNG HẬU Số 37 — 65đ
TRẺ EM GẦY ỐM XANH MÉT
không chịu ăn, ngủ ít, đổ mồ hôi, bụng giun, uống :
Thuốc cam BỔ TỲ Số 15 — 45đ
Nhà Thuốc
BƯỚM VÀNG
19.b Ngô tùng Châu Saigon
ĐẠI LÝ : Nhatrang : 5 Nguyễn Hoàng. Đà Nẵng : 9 Hùng Vương. Chợ Sơn Chà : Vĩnh an Đường. Bà Rịa : 22 Phủ Miếu. Kiến Hòa : 4 Nguyễn Trãi. Biên Hòa : 59 Hiền Vương. Banmêthuột : 74 Nguyễn thái Học. Dầu Tiếng : 13 Thống Nhất. Ninh Hòa : 87 Trần quý Cáp
K. s. B.Y.T. 5618 — 11-7-62.

PHILLIPS
MILK of MAGNESIA
CHỮA KHỎI HẲN
Bịnh bón
NHẸ NHÀNG MAU CHÓNG

Đàn NGANG Cung

Hai trứng điểm phê (1)

Đáp lời Tri ai Tế Nhị xin Ban Giám Khảo chấm giùm hai bài luận bằng thơ đăng trong Tự-do 16-3-63.

Súc tích Nội dung, [illegible] khí dạ !
Toàn bài ngoáy tít, lộn sờ rờ ! (2)
Bài trên một đoạn, văn cưng cứng.
Vế dưới hai môi (3), ý mập mờ,
Kết thúc văn trôi như nước chảy !
Tóm thâu lời cạn tựa sông trơ !
Điểm phê một gậy ngang dòng giữa, (1)
Hai trứng hai bên, Tế nhị chờ ? (1)

Giám khảo PHÙNG XUÂN

1) Có hai nghĩa : Điểm số $\frac{20}{20}$ hoặc $\frac{00}{00}$

2) Bắc Việt hay nhầm âm Sờ (chữ S) ra âm xờ (chữ x) và nhầm âm rờ (chữ r) ra âm dờ (chữ d)

3) Một đoạn văn có hai phần cân đối.

THƠ !

Nào ai thi sĩ bạn Nàng Thơ !
Sớm khóc chiều than tối lại mơ.
Gió lộng mưa chồm gào tận thế.
Hoa tàn tình rã hận sa cơ,
Văn chương ủ rũ thanh niên rệu.
Thi phú lâm ly thế hệ mờ.
Thơ ướt dầm dề. Thơ bủ mẹ.
Quẩn quanh thêm chán mấy quần cờ !

(Xem tiếp trang 4) VIỆT-HY.

ĐỂ TRỊ MỘT CÁCH MAU LẸ
những bịnh
● CÚM
● NHỨC ĐẦU
● CẢM MẠO
● NÓNG LẠNH
luôn luôn phải dùng
Cortal
MAU LẸ • CÔNG HIỆU • CHẮC CHẮN
30/BYT/QCDP_1-7-60

1-4-63
Khai giảng nhiều lớp Anh-Ngữ
ĐỦ TRÌNH ĐỘ TỪ SƠ HỌC TỚI TÚ TÀI, LOWER, LUYỆN DỊCH. Đặc biệt có 2 lớp học L'anglais Vivant 6è, do chính g.s. Khanh và Kông phụ trách, rất lợi cho học sinh chương trình Pháp và Việt.
Tại Trường
ZIÊN - HỒNG
80-6 Đường Bà Huyện Thanh Quan Saigon
Hiệu Trưởng : LÊ BÁ KÔNG
KN. 35 GD/TT 22-2-63

PHÒNG XEM MẠCH TRỊ BỆNH
Nhà thuốc VŨ-DUY-THIỆN
hành nghề từ năm 1924 tại Nam Định và Hà-nội.
Chuyên chữa Đàn ông. Thận hư cao hoả vượng. Đàn bà khí hư và huyết kém. Muộn sinh đẻ.
Có bán các thứ thuốc Bổ thận, Cố tinh, Điều kinh.
Thư và ngân phiếu đề VŨ DUY THIỆN 612/138 Phan đình Phùng • Đường Bàn cờ Saigon. Chùa Kỳ Viên thẳng vào gần trường học Lam Sơn.
Giờ làm việc từ 7 giờ sáng, đến 6 giờ chiều. Chủ nhật không nghỉ.
Kiểm nhận B.Y.T. N° 456 ngày 18-10-62.

Quảng Tín sắp có TRƯỜNG NỮ TRUNG - HỌC

QUẢNG TÍN.— Nguồn tin có thẩm quyền cho biết Tổng Thống V.N.C.H. đã chấp thuận cho tỉnh Quảng Tín một ngân khoản để xây cất 1 trường Trung học nữ tại tỉnh lỵ.

Theo bản dự trù của ông Hiệu trưởng Trung học Trần cao Vân và các Ty chuyên môn thì trường nữ Trung học sẽ thực hiện làm 2 đợt. Đợt I sẽ xây 2 lớp và các công thự phụ tốn kém khoảng 600.000đ. Đợt II xây 2 lớp, thêm các nhà phụ như phòng Giáo sư phòng Hiệu trưởng tốn khoảng 550.000đ. Như thế tổng số kinh phí xây cất trường nữ Trung học Quảng tín là 1.150.000đ. Trường nữ Trung học sẽ tọa lạc khu công sở tân thiết tỉnh lỵ. Công tác sẽ bắt đầu vào hạ tuần tháng 4-63. (H.Nh)

TÌM NGƯỜI NHÀ

Bà Lưu thị Goòng, quán làng Lưu Thương, Bản yên Nhân (Bắc phần) có em là Đặng thị Được hiện ở Lào muốn biết tin. Xin cho địa chỉ gởi về toà báo Tự Do để chuyển giao hoặc viết thư thẳng cho Nguyễn quang Vạn, Settha Palace Vientiane.

ANH VĂN
G.s. Ng. Ngọc Linh
tại trường LÊ-QUÝ-ĐÔN
216 Phan-đình-Phùng
KHÓA HÈ 2 tháng
1-4-63 Mở
SÁNG : 8g — 10g mỗi ngày.
Direct method I-II-III-IV-V
Các lớp Chiều và Tối như thường lệ.
KN. 58/GD/TT/KD ngày 13-3-63

CÓ THAI
MÀ BẠCH ĐÁI
Khi có thai mà còn bạch đái hoặc đau trằng dạ dưới, đau thắt ngang lưng, đi đứng khó khăn, đường tiểu nóng gắt, nên uống BÁ ĐÀ AN THAI số 43, VÕ VĂN VÂN do Võ văn Thêm kế chế (Tiệm thuốc Bắc nào cũng có bán).
K. N. số 133 BYT/QDDP 24.7.62

PHONG NGỨA.
GHẺ CHỐC, LỞ LÓI, GÃI TỚI ĐÂU ĂN LAN TỚI ĐÓ.
Không phải thoa phết sơ sài ngoài da mà hết, dầu có hết chỗ này cũng lở lại chỗ kia
Nên uống GIẢI PHONG
SÁT-ĐỘC-HOÀN
ÔNG TIÊN
30 NĂM DANH TIẾNG

Hỏi các tiệm thuốc Hoa Việt
SAIGON 228, Lê thánh Tôn
Nhà thuốc ÔNG TIÊN
Phú Lâm — CHOLON
K.N.B.Y.T. số 316-21-8-62

Nói hay Đừng

(Tiếp theo trang 5)

... tại triều đình [illegible] Minh trong thời Lê, tôi mới ngã ngửa người ra !

*

Minh Tân là cơ quan chính thức của hội Khổng Học Việt Nam, một đoàn thể có tiếng tăm, bề thế, có tới hàng hai vạn hội viên (theo lời của một vị lão thành trong hội Khổng Học trong bài đả kích tôi hồi năm nọ đăng trên tạp chí Minh Tân) mà thấy đều là những bậc khoa cử cũ hoặc những người đã tự gán cho họ cái nhãn hiệu Nho gia. Bởi lẽ ấy nguyệt san Minh Tân mà sai lầm trong nội dung và hình thức đã là một điều đáng trách, đằng này lại lấy văn chương của kẻ khác để nhận làm của mình rồi lại nhận tiền nhuận bút thì còn trời đất nào nữa ?

Nếu cứ tiếp diễn cái trò ấy mãi, hội Khổng học có thể khiến cho các thế hệ hiện tại và tương lai đánh giá quá thấp cái giá trị của Khổng học. Và như thế, cơ quan truyền bá và chấn hưng đạo học của « đức thánh » sẽ biến thành cơ quan truyền bá nghệ thuật... đạo văn mất.

HIỆU CHÂN

TRƯỜNG DẠY NGHỀ
NGÀY 1-4-63
KHAI GIẢNG CÁC KHÓA MỚI:
MÁY XE HƠI—MÁY DẦU CẶN (Moteur Diesel) MÁY HAI THỜI (Các loại xe gắn máy). VÔ TUYẾN ĐIỆN (Radio). TRƯỞNG XƯỞNG V.T.Đ. (Chef atelier Radio), THỢ ĐIỆN, THỢ XE HƠI, VỆ SINH THƯỜNG THỨC (Điều dưỡng viên) Y TÁ HỌC VIÊN (Bổ túc ớp Vệ sinh thường thức). TRỮ DƯỢC VIÊN (Dépôt de Pharmacie). CẮT MAY Chuyên khoa : Âu phục, Việt phục phụ nữ. Thời Trang P.N. (Đồ Đầm). Y Phục Trẻ Em trai gái đủ kiểu. Cắt May Phổ Thông Lớp tối học phí 250$.
CHÚ Ý: Học môn nào cũng được bảo đảm lành nghề. Chưa lành nghề học thêm khỏi phải đóng học phí. Mãn khóa thi ra có cấp Bằng. Chú trọng nhiều về Thực Hành. Có rất nhiều máy móc chạy được và dụng cụ cần thiết để cho học viên Thực Hành. Bài vở giảng bằng Việt ngữ. Trình độ và tuổi tác nào học cũng được thành nghề. Có lớp Sáng và Tối.
Á - CHÂU CHUYÊN NGHIỆP TƯ THỤC
Hàm Thụ có lớp : Vệ Sinh Thường thức. Trữ Dược viên, Vô Tuyến Điện. Trưởng Xưởng VTĐ. Có nội Trú ở cạnh Trường.
257-259 Trần Hưng Đạo Đ.T. 695 Saigon.
(Trước rạp hát HƯNG ĐẠO trông sang)
Mỗi đầu Tháng có khai giảng các Khóa mới.

Chuyên chữa các bệnh trẻ con
Nhà thuốc :
THANH-XA
Trước ở Hàng Thiếc Hanoi ngoài 30 năm Hành nghề, được nhiều thân chủ tín nhiệm.
Nay ở: 26. Ngô tùng Châu Saigon
Cửa treo 2 con voi.
KN số 321 21-8-62

AI ĐAU VỀ BỆNH TRĨ ?
Nội Trĩ hay Ngoại Trĩ, đại tiện có máu lẫn mủ đau nhức, hậu môn có mụt và sưng, chảy nước vàng, lâu ngày sanh mạch lươn nên uống TRƯỜNG PHONG TRĨ LẬU HOÀN số 57 VÕ VĂN VÂN giá 25 đồng, uống đặng nhiều ngày, do Võ văn Thiêm kế chế.
K.N. số 139 BYT/QCDP 24-7-62

Bán giá đặc biệt :
MÁY ẢNH
o đủ các kiểu
o đủ các cỡ
Từ kiểu nhỏ xíu lớn bằng bao diêm cho Trẻ Em (Giá 175đ.) đến kiểu lớn cỡ 9×12 cho nhà nghề...
HẠ - LONG
73 đường Pasteur Saigon
(gần Cinéma Casino)
6×9 6×6 24×36 Ống Nhòm

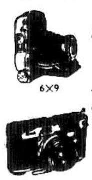

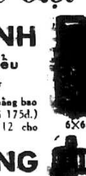

Giấy phép Bộ Quốc Gia Giáo Dục số 2531 KTHV/KHT/M
Tư-Thục Kế-Toán Bửu-Đăng
154A Đại lộ Hiền Vương — Saigon
Chỉ chuyên chú dạy 1 môn Kế Toán, Hiệu trưởng G.S. Bửu Đăng dịch thân chỉ dẫn suốt khóa học 4 tháng. Học viên học đến thành viên và kỹ thuật chuyên môn.
2 Lớp mới : 1 học sáng 14-3-1963 / 1 học tối 14-3-1963
Bản trường có mở phòng riêng nhận giữ sổ Kế toán hợp pháp cho các doanh thương, các Công Ty và nhận giới thiệu những Kế toán viên giỏi và đức hạnh do trường bảo đảm và chuyên môn.

trị:
YẾU TIM - HỒI HỘP - MỆT. CHÓNG MẶT - XÂY XẨM - MẤT NGỦ
CORTONYL
DƯỠNG TIM - AN THẦN
ĐEM LẠI GIẤC NGỦ TỰ NHIÊN
BÁN KHẮP NHÀ THUỐC TÂY
105 BYT_14-8-62

INVICTA
THỤY-SĨ
KIỂU MỚI
MỎNG - ĐẸP - BỀN
NGƯỜI LỊCH SỰ ĐỀU ĐEO ĐỒNG HỒ INVICTA
Thứ thiệt có dấu hiệu ở nút dây thiều
CÓ BÁN KHẮP NƠI
Tổng phát hành HÃNG LẬP-HƯNG
96, LÊ-LỢI - SAIGON - Tél: 20.333
p. lucky

MÁY HÌNH ĐỨC VỎ THÉP
FELICA
— Chụp 2 cỡ
— Có kính vàng
— Chụp đèn flash
Giá: 595đ
bao : 95đ
THỤY - SỸ. 44, Lê Lợi Saigon

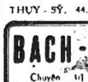

BẠCH - ĐỚI !
Chuyên trị các chứng Bạch - đới (khí hư) mỏi phiền hoặc kinh niên nên uống :
NỮ-ĐỚI-HOÀN
Phương thuốc 30 năm kinh nghiệm của nhà thuốc TRƯỜNG-SƠN 380/18 Công Lý Saigon.
K. N. 340-28-8-62

AI CÓ NHỮNG BỆNH NÀY ?
Đái đường, đái rạn, đái gắt đái lọn cọn, đái đục, đái dầm, đái không như vôi, đái ra máu, đái ra mủ, dương suy, thận suy, gan đau, tim yếu, bao tử suất hơi kinh niên, kinh kỳ xấu, bạch đái, bạch đới, di mộng tinh, hoạt tinh, chân tay ra mồ hôi, tóc rụng, cam tích, mắt ngủ và bệnh trĩ. (k.n. 281-BYT-14-8-62).
BỆNH ĐẦU ÓC, THẦN KINH NGUY HIỂM ?
Những bệnh đầu óc và thần kinh để lâu hiện chứng rất nguy hiểm và khó trị. Vậy ai có những bệnh sau đây : Nhức nửa đầu, hoặc cả đầu, nhức đỉnh xoay ngọ, nhức sau óc, nhức hai thái dương, nhức kéo theo, nhức đầu mất ngủ, nhức đầu mờ mắt, nhức đầu ù tai, nhức đầu hay quên, nhức đầu kinh niên, nhức đầu chóng mặt, nhức đầu suy nghĩ. Xin mời lại :
Nhà thuốc NGUYỄN - GIA - THƯỢC
số 582C Phan thanh Giản SAIGON (trước ở 219 Sư Vạn Hạnh)
Kinh nghiệm lâu năm về các khoa mất đầu óc và thần kinh.
K.N. 379/BYT/13-9-62.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Tự Do

Số 1.807— CHỦ NHẬT 23.3.63 TRANG 3

THƠ VÀ • THI NHÂN

GIÂY PHÚT OÀN VIÊN

Hoa đợi trăng lên trả bóng mình
Kia hoa run-rẩy bóng rung rình
Vầng trăng hiểu ý lên cao mới
Đầy bóng và hoa nhập vội hình.

VÔ-HOÀNG-CHƯƠNG
(Nhị Thập Bát Tú)

NGHE NHẠC

Vừa mới rồn tan chiều ngọc đỏ
Nay đây nhẹ chuyển bước kiều-sa.
Tiếp theo ầm sóng trái long lê
Thế giới Hoàng-Kim vụt hiện ra.

LÊ-KHẮC-LÝ

ĐÊM SAIGON

Đêm Sài-Gòn quay cuồng trong ánh sáng
Nhịp đời vậy, như bão nổi quanh thuyền.
Hỏi : Này anh, vầng ô sao chửa rạng,
Mà bốn phương oan nghiệt chân tình duyên ?

Ta gục đầu trên hoa tàn nhụy rũa
Vết buồn ong qua lại đã nhiều phen.
Dừng bước đây, cần đâu phương nào nữa ?
Lòng chết khô, đọa ngục lửa vừa nhen...

Thuốc nổi thuốc, sáng lên từng đốm « quả »
Ly đầy ly, chẳng cạn tới nguồn « nhân ».
Nghiệp-chướng vẫn ma-hà trong khói tỏa,
Trong hoi men phồng-phất vị trần-luân.

Kia, hãy trông bốn phương trời bốc lửa
Gầm thiếu-niên thiêu tận gốc linh-đài.
Tuổi hai mươi đương trên đầy hăm hở
Hồn chưa xanh, sao đã vội tàn phai ?

Ánh đèn đêm che mờ thân tội lỗi
Dịu dì-ân trong bóng tối trần-gian.
Cũng xót thương vì duyên hèn phận tủi
Nào biết đâu phương hướng của Thiên-đàng !

Trời hực sáng... ta giật mình úp mặt
Lệ trào tuôn dàn-dụa hai bàn tay.
Vỗ tuổi xanh, con chim trời bay mất.
Tơ cành khô xác mục ở nơi đây.

LÊ-KHẮC-LÝ

(Trích tập Bóng Dáng, chưa in)

LỜI BÀN CỦA VŨ HOÀNG CHƯƠNG

Bạn LÊ-KHẮC-LÝ mới bắt đầu kết mối duyên « THƠ VÀ THI-NHÂN », nhưng nhận xét qua cách dùng từ ngữ, tạo hình ảnh đã điển ý đạt thì, ai cũng thấy rằng bạn đang bước những bước chắc chắn trên nẻo đường « tự thể hiện bằng vần điệu ». Chàng quân-nhân này, trong thế thơ NHỊ THẬP BÁT TỨ cũng như trong thể THƠ MỚI TÂM CHỨ, đã vẽ ra có một tâm hồn tế-nhị biết bao !

ĐƯỜNG CHIỀU HẸN ƯỚC

Anh ơi ! đường về Cà-Mâu
Chiều nắng nước xanh phơ màu.
Anh ơi ! ruộng đất lầy Ba-Thê
Rừng là đầu Chiến-khu D.
Ngàn gió đèo An-Khê, anh về đâu ?
— Về đâu ? Anh hỏi : về đâu ?
Boàn quân tiến vào rừng sâu
Bước chân đi nhiệm mầu.
Giọng lòng đêm trăng
Gió rét sương giăng
Đường sương nắng gió vẫy vùng
Tôi sẵn sàng xung phong...

Anh ơi ! đường về Kà-Tum
Bồ-Túc giả sương mít-mùng.
Anh ơi ! mở sáng cửa Tây-Đô
Chiều tối nhớm chân biên-khu
Lòng có buồn mỗi khi anh biệt lý ?
— Biệt lý ? Anh hỏi làm chi ?
Đời tôi ít ở nhiều đi
Tiền đưa không hẹn kỳ.
Đã là thân trai
Súng vác trên vai
Tôi sẵn sàng ra đi...

Tôi hẹn anh mùa rừng Trảng Sụp
Tôi chờ anh nắng sớm Kà-Tum
Mau đến thay những mà đầu ngã gục
Đêm giữ đồn Bồ Túc
Giữa rừng già Tây Ninh.
— Hỏi người em nữ sinh
Duyên tình phơi mái tóc
Xin em đừng khóc !
Trời sa lệ ngọc
Mẹ già đứng mong
Con đi vào đất nước
Cựa mình giữa buổi hoàng hôn...

Anh ơi, đường chiều gập nhau
Màu nắng kết hoa lên đầu.
Anh ơi, cả nước Việt tung bay
Người nước Việt kết muôn tay,
Mà đặt Việt chia hoi, bởi vì ai ?
— Vì ai ? anh hỏi ; vì ai ?
Bàn tay máu, ấi bàn tay !
Xốc phơi trên ruộng cày...
Hỏi bạn đường ôi.
Năm lấy tay tôi !
Bàn bướm xuân vẻ vòng.
Ta sẽ về Thăng Long...

THỤC VŨ

LỜI BÀN CỦA V.H.C.

Bạn Thục Vũ làm thơ như làm một bản nhạc vì đối với bạn THƠ và NHẠC không thể tách rời nhau. Chàng quân nhân này quả chiến đã tha thiết với nghệ thuật cũng ngang với nhiệm vụ chiến trường. Tuy vậy THƠ tự nó là một « tuyệt đối », nó tự thiết thành nhạc điệu riêng, nên tác giả đừng lấy làm ngạc nhiên rằng trong bài này, tôi đã tự ý đổi đi một vài chữ, thêm bớt một vài chữ.

TRIỀU SÓNG ĐẤU-TRANH KINH-TẾ

NỔI DẬY TRONG Á-CHÂU KINH ỦY HỘI

để phát triển kinh tế Á-CHÂU

- **Kinh tế hơi suy : giảm kém 2 % trong lợi tức của dân Á Châu.**
- **Tổng tấn công lối « kinh tế cửa đóng » của Âu Châu.**
- **Khả năng phát triển : một khối kinh tế Á Châu, một viện Phát Triển, một Hội Nghị giữa các bộ trưởng kinh tế, và một kế hoạch « buộc bụng »**

Á Châu kinh ủy hội *là một tổ chức của LHQ, các hội viên là những quốc gia trong miền* **Á Châu kinh ủy hội,** *Công sở* **Á Châu kinh ủy hội, Phi Châu kinh ủy hội, Nam Mỹ kinh ủy hội.**

Á Châu kinh ủy hội, *ngoài mục đích giúp phát triển Kinh tế Á Châu, còn là nơi điều hòa kinh tế trên toàn thế giới. Mục đích điều hợp kinh tế trên toàn thế giới là một mục đích rất quý của LHQ. Để đi đến sự ổn định kinh tế trên thế giới tức là tạo ra nền đoàn trí nền hòa bình cảnh cửu.*

Cho nên Hội Nghị của Á Châu kinh ủy hội sao gió cũng đánh đến mọi giai đoạn quan trọng. Chúng tôi xin trình bày những tin tức về Á Châu kinh ủy hội ở bài này.

2 phần quan trọng của Hội Nghị

Á Đông Kinh Ủy Hội gồm tất cả các nước ở Á Châu có chân trong Liên Hiệp Quốc, và thêm Việt Nam Cộng Hòa, Đại Hàn. Còn Việt cộng, Bắc Hàn, Trung Cộng không được gia nhập. Ngoài ra, một số Quốc gia Âu Mỹ cũng tới dự bàn, đủ chỉ dự với tính chất quan sát. Uỷ Hội họp từ 5-3, đến 19-3 thì bế mạc.

Uỷ Hội làm 2 việc :

1) Phân tách những kết quả của sự phát triển kinh tế trong năm qua, tìm những yếu tố cũ để sắp đặt kế hoạch trong năm mới.

2) Bàn cãi để lập các quyết nghị cho một kế hoạch kinh tế cho năm mới và các năm kế tiếp.

Cuộc họp năm nay còn quan trọng hơn nữa, vì Đại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc trong kỳ họp năm 1961 đã quyết định rằng thời kỳ 10 năm bắt đầu từ 1961 là thời kỳ phát triển kinh tế — nghĩa là Liên Hiệp Quốc và các quốc gia đều hết sức chăm chú đến việc phát triển.

Tình hình kinh tế Á Châu

Uỷ hội đã duyệt xét một bản phúc trình rất rõ ràng về tình hình kinh tế tại Á châu trong năm 1962.

Bản phúc trình gồm có những tin tức xấu cũng như tốt, tin tức về kỹ nghệ thì tốt, nhưng tin tức canh nông thì xấu và nói một cách không quét thì bản phúc trình đã nhận thấy là lợi tức thật sự của các quốc gia thuộc phạm vi hoạt động của Á châu kinh ủy hội đã sụt xuống vào khoảng 2% trong năm 1962.

Bản phúc trình cho rằng sự sút giảm 2o/0 lợi tức là do các vụ mùa bị kém và hàng hóa xuất cảng không nhiều. Và cứ theo bản tường trình thì các nước Á châu phải tùy thuộc khá nhiều vào một số loại hàng xuất cảng rất eo hẹp, sản lượng của các loại hàng này lại tùy thuộc ở thời tiết và giá cả lại tùy thuộc ở sự lên xuống theo thị trường quốc tế nữa. Những yếu tố ấy làm hại cho ngành nông.

Sức sản xuất thực phẩm trong vùng Á châu từ Ba Tư đến Nhật bản thật ra đã giữ được ngoài mức độ của năm trước, tuy rằng gặp phải thời tiết xấu, nhưng cũng phải coi rằng đó là một sự thất bại, bởi vì người ta phải xét theo nhu cầu của các quốc gia Á châu, cần tăng gia nguồn tiếp tế thực phẩm nhanh hơn là đã tăng của dân số mới được.

Theo bản tường trình, thì trong 7 năm vừa qua, sản lượng thực phẩm hàng năm chỉ tăng lên được 2,8%, không nhiều hơn đối với đà tăng của dân số là 2,2% và kém xa mục tiêu 4% đã được ấn định trong chương trình 10 năm phát triển.

Chênh lệch với Âu châu

Hiện thời lợi tức của các nước Á Đông, chỉ từng bằng 2/3 lợi tức các nước Âu Tây.

Bản tường trình cho biết rõ rằng «Đà tăng gia quá nhanh của dân số là mối nguy hiểm rất đáng lưu ý. Sự chênh lệch giữa mức sống của dân Âu Châu và dân Á Châu có thể chỉ có tăng chứ không có giảm đây là một mối hại trên thế giới.

(Xem tiếp trang 4)

LÁ THƯ GIA NÃ ĐẠI

LÁ THƯ ĐẦU TIÊN

Bài của CÔNG QUANG NGỌC (Québec)

LTS — Hôm nay, tân Dân chúng tôi xin giới thiệu là thư Gia Nã Đại đầu tiên nói cùng bạn đọc. Là thư do bạn Công quang Ngọc viết, Bạn là anh em bạn kỹ sư Điện tại Đại học Laval, Québec. Đường trong Hội Ái Hữu Sinh viên V.N. tại Québec, nhưng bạn viết nơi từ cách cả nhân.

Nước Gia Nã Đại, nằm ngay phía Bắc Hoa Kỳ, ở một miền bằng giá. Tuy nhiên, Gia Nã Đại có những dãy núi bằng bao la 33 triệu lần mi ; khác miền Nam và xứ tỉnh Manitoba. Sự bất-hạnh. Lại thêm kỹ nghệ phát triển ở các miền gần Ngũ Đại Hồ.

Một bắc tốt xét Bắc Cực, nên Gia Nã Đại trở nên kho quý nhiều thuật rất quan trọng trong việc phòng thủ Bắc Mỹ Châu. Gia Nã Đại sẽ chân trong Liên Hiệp Anh và trong Liên Minh Bắc Đại Tây Dương và hợp sức với Mỹ để phòng thủ Bắc Mỹ.

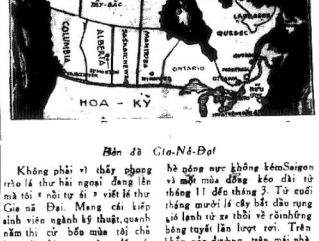

Bản đồ Gia-Nã-Đại

Không phải vì thấy phong trào lá thư hải ngoại đang lên mà tôi « nổi tự ái » viết lá thư Gia nã Đại. Mang cái kiếp anh viên ngành kỹ thuật, quanh năm thì cứ bốn mùa tối chả bao giờ dám mơ màng đến cái chức kỹ gia (xin hiểu theo nghĩa rất rộng) nhưng không lẽ ngồi nhà nhận báo Tự Do đều đều hàng tuần để rồi làm ngơ trước đề nghị của ông Giám-đốc Phạm việt Tuyên, tôi đành phải viết lách một cái gì gọi là để «phục vụ độc giả». Lá thư đầu tiên gửi đến các bạn, tôi chỉ mong nói lên những nỗi đại cương về khí hậu, hệ thống hành chánh, ngôn ngữ và dân tộc tính của nước Gia nã đại.

Ngày cho ở Việt Nam, mỗi lần nghe nói đến Gia nã Đại tôi nghĩ ngay đến một xứ thuộc miền Bắc cực, đông giá quanh năm, xuất cảng không có ánh mặt trời. Nhưng thực các bạn, sự thật không hẳn như thế. Canada có hai mùa chính, mùa hè nóng nực không kém Saigon và mùa đông kéo dài từ tháng 11 đến tháng 3. Từ cuối tháng mười lá cây bắt đầu rụng gió lạnh từ xa thổi về rồi những bông tuyết lần lượt rơi. Trên khắp nẻo đường, trên mái nhà đều cây dầu đều cũng là tuyết trắng xóa phong cảnh rất đẹp. Lạnh hẳn là lạnh, có những hôm bàn thử biểu chỉ 20.30° dưới độ không nhưng không có thể mọi hoạt động bingưng trệ.

Để chống lạnh đã có áo quần ấm, với một chiếc áo choàng nỉ thêm cái nỗ lẹn và đôi găng tay, bạn đủ để chống lại sức lạnh bình thường. không những thế bạn còn cảm thấy dễ chịu với cái không khí bên ngoài (đi nhiên là trừ những hôm có bão tuyết). Trong nhà thì ngược lại nhờ có lò sưởi điện, chỉ mấy khi bạn cảm thấy lạnh nếu không nói là rất ấm. Việt đến đây tôi lại nhớ đến quê đồng đầu tiên, năm tôi vừa mới đến Canada, một sáng ngủ dậy, tuyết rơi ngập cả thềm nhà, lần đầu tiên thấy tuyết tôi không khỏi lo ngại, bận năm sáu lớp áo quần, vào lớp học tôi có cảm tưởng như đang ngồi bên lò lửa. Những «con sẩy» được dịp mọc lên cần rứt tôi như những buổi trưa hè phơi nắng bắt « chuồn chuồn » ngày tôi còn bé ở quê nhà.

Tuyết thường rơi nhiều vào ban đêm, vì thế từ 3-4 giờ khoya các xe dầy tuyết đã lo dọn đường, nhờ ở hệ thống công chánh tối tân sự lưu thông luôn luôn được điều hòa. Bạn ngày từ 8 giờ sáng đã có ánh mặt trời.

(Xem tiếp trang 4)

Hội sinh viên V.N. tại Gia Nã Đại cám ơn các bạn đã hỏi thăm

Chúng tôi có nhận được mấy lời của Hội Ái Hữu sinh viên VN tại Quebec như sau :

« Từ ngày báo Tự Do loan tin Hội Ái Hữu sinh viên VN. tại Quebec, Hội chúng tôi đã nhận được rất nhiều thư từ của các bạn sinh viên và học sinh tại nước nhà, tỏ ý muốn hiểu biết về Gia nã đại.

« Chúng tôi thành thật cám ơn :

— Bạn NĐ.T. (trường Ng. bá Tòng).

— Cô P.T.H.C. (Đại học Dược khoa)

— Bạn T.T.H. (NhaTrang)

— Cô HNL (Huế).

Vì một số bạn khác đã viết thư cho chúng tôi. Chúng tôi rất tiếc không trả lời riêng và dám mong rằng các bài Lá thư Gia nã đại do các sinh viên VN tại Quebec thay nhau trình bày sẽ làm bài lòng các bạn.

Địa chỉ : Casier postal 970.
Haute Ville.
Chambre 3320
Quebec. P.Q
Canada.

Thay mặt các sinh viên
Tổng thư ký : Phan công Luận.

Y HỌC VÀ ĐỜI SỐNG

BỆNH « TƯƠNG-TƯ »

Bài của Bác sĩ HOÀNG XUÂN THẢO

Là một thứ bệnh mà suốt trong mấy năm học trường thuốc, các sinh viên y khoa chúng tôi được nghe các vị giáo sư giảng giải tới bao giờ, mặc dầu trong đời sống hàng ngày, thứ bệnh đó phát hiện ở một số rất đông người, dưới mấy nghĩa bình thức khác nhau. Chúng tôi muốn nói tới bệnh « tương tư ».

Tương tư, về phương diện y học, quả là một thứ bệnh, nếu ta quan niệm rằng « bệnh là trạng thái của một người đang mất sự quân bình về thể xác, và tri tuệ hoặc về tinh thần ».

Đã nói tới bệnh, tất nhiên phải nói tới người mắc phải cái bệnh, sự diễn tiến của bệnh tình, những triệu chứng và phương pháp tự liệu.

Bạn khái thể « tương tư » là bệnh thế nào, nếu người đang phải xa cách người yêu của mình, luôn luôn nhớ thì « đắm tương » và đang khát khao được gặp gỡ người mình thương nhớ.

Thời gian xa cách độ dễ gây ra bệnh, thay đổi tùy theo đoàn tình tứng người và nhất là tùy theo bệnh nhân đang tương tư « nhẹ » hay tương tư « nặng ».

Nếu nặng, thì có khi mối ruẩn hay mối ngày phải thấy mặt nhau một lần thì về mới làm việc, học hành bình thường được, mới ăn ngon, ngủ yên được.

Cách chay chữa cũng rất nhiều, tùy theo sự cách trở của không gian, nếu gần gần thì có thể tìm cách để gặp gỡ người yêu của mình đủ chỉ trong giây phút. Cả người mối ngày chỉ khổ đăng tựa của hay ngồi bên cửa sổ để ngắm đối tượng của mình đi qua có người mối ngày rảo qua nhà người yêu chỉ cần thấy bóng dáng đối tượng là đủ thỏa lòng khát khao mong ước có người mình bồi tan học đứng chờ ngoài cổng trường để được nhìn người mình mến thương cấp sách ra về.

Nếu xa hơn nữa, họ sẽ dùng thư từ, bưu thiếp hoặc điện thoại cho người yêu ta ngầm nghĩa để mong dịu bớt niềm thương nhớ nhớ.

Về sự diễn tiến của bệnh tình, người ta thấy có một sự khác biệt tùy theo bệnh nhân thuộc phái nam hay phái nữ. Đó là điều chúng tôi muốn cùng các bạn thử nhận xét trong phạm vi bài hôm nay.

*

Về nam giới, bệnh « tương tư » có tính cách « cấp tính » nghĩa là đột nhiên phát hiện ra từng cơn, mãnh liệt, dữ dội nhưng chỉ trong một thời gian ngắn khi cơn bệnh lại nhà bệnh nhân lại cảm thấy khoẻ khoắn như thường.

Người con trai thường say mê với công việc cho nên họ chỉ nhớ từng lúc, nhưng khi nhớ thì thà thiết, mạnh mẽ, ngần ngơ hồn trí. Lúc đó, vũ trụ chỉ còn thu hẹp lại trong đầu mái người đẹp, họ không thể tiếp tục công việc ngày được mà chỉ ước mong sao được ở bên người yêu của mình ngày bấy giờ».

Đối với nữ giới, bệnh «tương tư» lại có tính cách «tinh niên» nghĩa là không phát hiện ra từng cơn mãnh liệt, bệnh tình thăng giảm đột ngột, mau chóng như vậy mà thường tiềm tàng, âm ỉ suốt ngày đêm trong lòng họ.

Hình ảnh người yêu luôn luôn ngự trị trong tâm trí họ, dù đang nghỉ ngơi hay làm việc, lúc ăn cũng như lúc ngủ.

Cái ước muốn của họ là được « luôn luôn » ở bên cạnh chàng, trái ngược với bạn trai chỉ ước muốn được gần nàng «ngày bấy giờ».

Do tính cách thầm lặm nhưng nhẹ nhàng ấy, bạn gái vẫn tiếp tục công việc của mình được một cách bình thường.

Sự khác biệt giữa bạn trai và bạn gái trong nỗi niềm nhớ nhung ấy đã được lột tả rất xác thực bởi mấy câu thơ dưới đây :

— Nhớ ai như nhớ thuốc lào
Đã chôn điếu xuống lại đào điếu lên.

vọ :

— Nước có chảy mà phiền khôn tựa
Cà có thơm mà nhớ khó quên.

Nhưng tại sao lại có sự khác biệt ấy ?

Một số các nhà phân tâm học cho rằng, những đặc tính tiên chỉ là phản ánh của dục tính : dục tính của phái nam cũng có tính cách cấp kỳ, mãnh liệt, đột ngột và mau trở lại trạng thái bình thường đối với phái nữ, thường có tính cách thư tĩ, tiệm tiến, và giao động lâu dài hơn...

HOÀNG XUÂN THẢO

VẤN ĐỀ Y HỌC THƯỜNG THỨC

TRẢ LỜI CHUNG

một lần chót về một vấn đề quá thông thường nhưng cũng cần nói

LTS — Nhận được nhiều những thư hỏi bệnh và vấn đề dưới đây, chúng tôi tập trung tất cả các thắc mắc lại để trả lời một lượt — các bạn hỏi về vấn đề đó xin nhận xét ở đây để hiểu trường hợp của mình mà chữa trị...

— Các bạn : H.V. ở Đalat Chí Hải ở Cholon, Duy Khải ở Saigon, Văn Thanh ở Saigon PVH ở Pleiku, BBC ở Huế, TH ở Huế, Hải Bằng ở Saigon Minh Tâm ở Hoà Hưng (Sa-đec), Thế Hùng ở Saigon, Q. Liên ở Saigon VVN — Thủ dâm (onanisme, masturbation) là những hành động nhằm mục đích tự tạo lấy khoái lạc về nhục dục (plaisir de la chair).

« Có hại không ?

Về điểm này, có 2 dư luận đối lập. Một bên cho rằng thủ dâm rất tai hại, có thể đem lại những hậu quả ghê gớm như loạn trí, tuyệt tự... Một bên, trong số cả BS R. Berges, J. P Nazier, Havelock Elles v.v. thì cho rằng không có hại miễn là đừng lạm dụng, rồi nại ra những danh nhân đã có hành động đó như Diogène (nhà hiền triết bất hủ của cổ Hy Lạp), Tolstoi (nhà đại văn hào của Nga) v.v... và quả quyết rằng 90% nhân loại đã qua cầu đó trong một thời gian ngắn hoặc dài !...

Công bằng mà nhận định thì thủ dâm không phải là I hành động có hại, nhưng cũng chưa chắc đã ngày hiểm hơn

(Xem tiếp trang 4)

ACTIBIOS
Y DƯỢC LIỆU
BỔ CHỮA CHỨNG SUY NHƯỢC
TIẾNG TRIỀN VỀ SINH
CHỨNG THẬN
CHỨNG SAN SUẤT
BỔ THẬN MẠNH GÂN

TRUYỆN NGẮN

ANH THÁI

của NGUYỄN HOÀN

— Theo quan niệm của em hôn nhân phải thế nào ?

— Theo em, hôn nhân là sự kết hợp của hai tâm hồn...Hay nói trắng ra là hai người yêu nhau.

— Thế yêu nhau là gì ?

Ninh nhìn vai một cách rất.. dâm rồi đáp :

— Yêu nhau là.., yêu nhau chứ còn gì nữa ! Anh lôi thôi lắm ! Thái nhìn chặt xâu vào đôi mắt đen lấy của Ninh, chăm rai nói :

— Em chưa « định nghĩa » được chữ « yêu », như thế có nghĩa là, em chưa biết yêu !

Chàng cong hai ngón tay, hùng đi mẩu thuốc lá đang cháy dở tiếp.

— Em đừng giận anh, anh có bổn phận, đủ nhiều đủ ít, phải che đỡ hạnh phúc cho đời em. Em nông nẩy ý đây là vô tích. Tối nghiệp anh. Em phải nghe anh mới đúng.

Thái ngừng lại, chăm tiếp một điếu thuốc lá nữa, dịu dàng bảo :

— Ninh ! Anh biết những lời anh đã nói với em, và cả những lời anh sẽ nói với em sau này nữa đối với em, nó sẽ quá thừa. Nhưng, anh cũng cứ nói. Nói hay không là quyền của anh. Còn nghe hay không là quyền của em, phải không Ninh ?

Ninh khẽ chúi đầu :

— Nói chuyện với anh kỳ... kỳ lắm sao ấy. Thời buổi nguyên tử này mà anh đớ toàn những câu chuyện đạo đức vớ vẩn. Vậy theo anh, yêu là thế nào ?

Thái mỉm cười, không trả lời ngay câu hỏi :

— Theo như anh nghĩ, hiện nay, em chỉ «thích» chứ chưa «yêu».

Ninh quay phắt lại.

— Thích tức là yêu. Người ta có «thích thì người ta mới yêu, mới...

Thái ngửa mặt cười thật to, chặn hẳn lời nàng :

— Ninh ơi ! Yêu không chỉ là giản dị như thế. Cái «yêu» của em hôm nay, nó chỉ là cái «thích» thôi mà thôi.

Yêu không là yêu «Đồng tiền bát gạo». Yêu không phải là yêu cái vẻ hào hoa phong nhã, cái lời nói ngọt ngào, cầu pha trò ý vị. Mà cái yêu ở đây nó cao xa và tế nhị lắm. Chính anh anh cũng chưa hiểu thấu được nó, vì anh chưa được «yêu thực» lần nào. Anh ngại cho em lắm, Ninh ạ !

— Thế bao giờ anh lấy vợ ?

Thái chưa chết nhìn Ninh, lắc đầu :

— Em không cần phải đuổi anh ? Dù sao đi nữa anh vẫn cầu mong cho em. Em xứng vương tức đã là hạnh phúc của anh. Mặc dầu, giữa hai ta chưa có gì ràng buộc một cách quá đáng... Thái đứng dậy, nắng cầm Ninh lên. Mắt anh như muốn hôn lấy đôi mắt nàng :

— Anh sẽ cố vẽ dự tiệc của em.

☆

Cánh cửa phòng «tích mở, Thái giật mình nhìn ra, có ý tứ tươi cười bước vào :

— Hôm nay, ông thấy trong người thế nào ?

— Thái mệt mỏi đấy !

— Cám ơn cô, đỡ sốt, nhưng chân còn đau lắm.

Vẫn nụ cười nở trên môi, Cô ý tứ tiếp :

— Ông thế là may lắm đấy. Hôm đưa ông về đây, tôi đã tưởng...

Thái cũng cười theo :

— Cô đã tưởng tôi chết hẳn sao ?

Cô ý tứ không vui đáp :

— Ông chỉ dại mồm, dại miệng thôi. Ông đưa tay để tôi lấy mạch.

Thái đo cánh tay cho người nữ ý tứ rồi hỏi :

— Cô trông tôi thế nào ?

— Ông hơi xanh đấy, vì máu ra nhiều.

Thái thiều thào nói :

— Cô cho tôi xin hớp nước.

— Tôi tên là Hiền, ông cô thể gọi thẳng tên tôi cũng được.

Thái mỉm cười :

— À cô Hiền cô bao nhiêu tuổi nhỉ ?

— Nhờ giời, tôi vừa đúng hai mươi hai.

Thái cũng không vừa lấy, lại :

— Sao lại «nhờ giời» hả cô... Hiền ?

Hiền vừa tay lấy ống thuốc, vừa cười vừa đáp :

— Tôi cũng không hiểu tại sao tôi lại nói thế nữa, ông ạ.

Thái nặng nề nhắc cái chân phải mà bằng quân dây cộm :

— Xin cô tha lỗi, tôi quên bẵng đi không tự giới thiệu :

Hiền liếc Thái một cái thật nhanh, rồi nói :

— Nhiều khi người ta cũng phải quên bớt đi, để nhớ nhiều và nhớ kỹ những cái cần yếu phải không ông Thái ?

Thái say đắm nhìn mái vào khuôn mặt khả ái của người nữ y tế. Hai con mắt đen lấy gây hai hột nhãn. Đôi mà hồng tự nhiên, phớt phất mấy sợi tóc.

Mũi thuốc tiêm đã xong, mà Thái cũng chưa hay. Anh nhìn lại đường gân ở cánh tay vừa chích. Mũi chấm đỏ ửng lên, quanh quẩn bông trắng. Mùi thuốc xông lên mũi làm anh bát mình hắt hơi luôn mấy cái.

Hiền rút cho chàng chiếc khăn mặt treo ở đầu giường đoạn bước ra ngoài :

— Chúc ông ngủ một giấc thật ngon.

Thái không đáp, nhưng nhìn theo cho đến khi cánh cửa phòng khép chặt lại. Một nỗi buồn nhè nhẹ tràn ngập lòng anh. Trời đã bắt đầu chạng vạng. Qua cánh cửa sổ, Thái nhìn thấy từng cuộn mây trôi lờ lững. Vài ánh nắng vàng rơi rớt trên đỉnh cây mà tay trồng ở ngoài sân. Hoa cau đã đổ, bám vào những cành cong queo và trắng xám.

Trên một cành mai cao nhất, thấy một con chim đồng thanh. Con chim chỉ to hơn quãng vỏ trứng vịt. Anh suy sưa nhìn theo cử động của nó. Cái đầu tí hon ngó ngoáy trông thật gọn gàng và đáng yêu. Bỗng có một con

(Xem tiếp trang 4)

Tự Do

Số 1.807— CHỦ NHẬT 23-3-63 TRANG 4

Đàn ngang cung

(Tiếp theo trang 2)

Miễn không giết người

Nhớn mấy tai nạn lưu thông xảy ra chỉ vì...lái xe ẩu

Mạng người đâu phải trò chơi ?
Mà coi nhẹ, nỡ chỉ hoài như không.
Xin qui vị « anh hùng công lộ »,
Tốp giùm cho mấu đỏ ít hơn !
Dí nhiều phạt vạ không xôn.
Năm ba chục bạc, bỏ con cớ gì ?
Nhưng chạy thế khác chi chạy giộc ?
Chuyện lưu thông phó mặc hên, xui !
Đâu tai nạn, vẫn kịp thời,
Vài mươi ngàn đủ đền bồi mạng vong !
Thật chỉ lý ! Đã phóng sao xiết ?
Hệ lơ mơ là thiệt cái thân !
Đành rằng đặn bạc đền ơn cần
Trẻ tho kẻ đã bao lần chết oan,
Bởi mấy bác ngang tàng cậy thế
Trèo lên xe như thể chơi dưa
Để rồi mạnh được, yếu thua
Ăn treo mấy thằng, khó vừa bụng dân
Kia Thống chế không quân Anh quốc
Chỉ thoáng say đã... được treo giò.
Chẳng cần gây nạn nhỏ, to,
Nói chi một «mách» bảo trò thơ ngây
Được cảnh sốt chỉ tay qua lộ
Còn không yên ! Nói « đỡ xuống sông »
Cha con, ông cháu, vợ chồng,
Phải thay gỡ lại nửa hồng hồi ai ?
— Cần lột phứt quí ngài vinh viễn ;
Tốm « bẹc-mi » lò lện vô song !
Mặc ai nhậu nhẹt, bốc đồng
Hoặc... chi chỉ nửa miễn không giết người !

THẬP TAM LANG

Truyện thời « Nguyên tử »

Truyện thời «Nguyên Tử» thấy mà kinh,
Đầy rẫy toàn tin tức giật mình :
Não, chém vàng tê vi trải ý,
Lại, đâm bạn mạng bởi ngang tinh ;
Ơn sâu cúc dục không cần trọng,
Nghĩa nặng tào khang chẳ đáng khinh ?
Bất chấp luân thường cùng Đạo lý,
Gieo mầm hỗn loạn kiếp phù sinh ;

YÊM - NHÂN

Bác sĩ... chính nhau

Kính gởi ông H.T.N.

Ông Pêhát (1) chỉnh ông Tuấn Phát
Có làm sao mà Bác « chỗ sang» (2)
Hiểu Chân đã đứng ra can,
Ngừa tay Bác gậy đem ngang thêm kỳ !

Thầy lang, nghệ sĩ tí tì,
Ngồi rồi «cầm nghề» việc gì đến ai ?
Chưa buồn, ấy mới lò tôi,
Xi nê mệt «quá»», bể bơi mười vòng,
Cây kem «lêm» hết là xong,
Buồn rầu đến mấy cũng «tong» (3) lên trời
Ở trần tân phượu sự đời
Nhỏ lông mũi quệp cũng vui trong lòng

Ông Pêhát «lòng dòng» dờ dọng,
Bớt anh em cầm họng từ đây.
Độc tôi chi lắm cho cay
Đàn ai người gậy dở hay ché sừng.

ĐÀN NGƯỢC

(1) Bác sĩ N.H.P.
(2) Lời của Hiếu Chân
(3) Bay mất

Ba chữ

Ai khéo đặt câu ngộm cũ từ,
Cũ từ sao ngộm, hỏi y sư ?
Bánh xe tiến hóa quay như tử,
Thời buổi lưu mạnh ngăn bể xử.
Yêu tưới hạt sen, to bụng nhảy,
Ngồi trà cần cước, ngẹt mồm : hư.
Quốc văn ba lối, người ba... «ao.
Thầy ăn xương sườn, muốn ngất ngư.

VIỆT HY

HỘP THƯ ĐÀN NGANG CUNG

Bài nhận được trong tuần— «Biết lắm gì?», «Hãi tuổi trời có ăn ở», «Kẻ anh hùng», «Ở đó vậy đó» của Vân Khanh. «Saigon nguyên rỡ», «Chuyện đàng», «Ở đâu vậy đó» của Hồng Phong. «Đường ra xứ Quảng», «Chiếc nón bài thơ» của Trường Hoàng. «Lên thăm», «Chân sinh đàng» của Nam Kha. «Đường vào xứ tượng», «Tiệc đường vậy» của Liên Hương. «Chu Phong và xã tượng», «Mặt chuyện đi... Tây» của Tiêu Trường. «Xử lý», «Thầy đàn», «Mở lý chưa» của Vũ Long. «Un ba la, sản ra ràng nhảy», «Nhớ đến lão» của Hai Nhất. «Thời nguyên tử», «Xin nhớp long ngàng», «Tự tuyên của Vũ văn Thi. «Gặp gỡ», «Hồ hoa» của Thập Tam Lang. «Văn nghệ thời nay» của Tứ Long. «Bốn xuân và Bảy Tết» của Minh Đạo. «Phải có quân», «Kẻ gian» anh đã bắt thì gian mạnh» của Thiếu tam Long. «Văn tế giải oan cho các oan hồn ở ngã Phùng Xuân». «Ghen lý tưởng» của Thế Quyên. «Chuyện tiếu chuyện người» của Cúc Con. «Đời ngang ai» của Trần ngọc Liên. «Không vợ vợ», «Tự thân» của Cả Lê. «Công ơng sơn hoa» của Hồ Ái Tố. «Ý kiến một đọc giả» của Trang Cô Ng ngọc Trà. «Kinh lá phát», «Tôi chả thì», «Có khó gì» của Việt Hy. «Sự đời», «Trách bác Hà» của Thiên Cô Tứ Long. «Giấc mộng đêm xuân» của Đông Liên. «Chai thăm lo» của Ng khương Qui (Huế). «Ai cầm» của Ng lý Ngược. «Dạy ít ông ít cụ làm cha» của Phùng Xuân.

Xin tạm trong cảm ơn các bạn.

Truyện ngắn ANH THÁI

(Tiếp theo trang 3)

khác từ đâu bay đến đậu ở cành. Con này bé hơn con trước. Hai con gặp nhau mừng rỡ ríu Thái đoán chúng là một cặp vợ chồng. Sao mà chúng ấu yếm nhau thế ? Chúng dấu sát lại bên nhau. Hai cái mỏ xinh xinh chỉ như hai đầu tăm mà tối tấp tấm rửa cho nhau. Thái buột miệng nói:

— Ước gì ta được là một trong hai con kia.

Anh cảm nhớ, cách đây hai năm. Anh đã gặp Ninh, lúnh cô trong một bữa tiệc. Ninh có một dáng người nhỏ nhỏ. Một đôi mắt đen Nhất là cái miệng với Thái, nàng thái là duyên.

Hồi ấy, Ninh còn là một nữ sinh trung học. Ngày đầu gặp Ninh, Thái đã đề ý ngay rồi quen nàng. Anh mới nàng đi ăn Ninh vui vẻ và giao thiệp rộng.

Đối Thái nay đây mai đó. Anh muốn có một bàn tay dịu dàng để vuốt ve. Anh nhâm được nghe câu chuyện đi đâm khác với ngôn ngữ anh dùng hàng ngày. Rồi anh gặp Ninh. Anh mừng thầm là tìm được người vừa ý.

Những ngày nghỉ phép. Anh lại thăm Ninh, nhưng anh không được tự do, vì lần nào anh đến, anh cũng gặp những người con trai khác. Mỗi dầu anh tạm «tâm ức», sau này mãi rồi cũng quen đi.

Ninh có nhiều bạn trai lắm. Anh nhớ Ninh giới thiệu. Có người là Sinh viên đại học. Có người là thương gia. Lại cũng có người đi học như nàng nữa.

Những lần nghe Ninh giới thiệu «riêng» với anh như thế anh không nói năng gì. Chỉ nhìn nàng cười và cười mãi. Trước ngày lên đường đi đi đưa vị khác, xa nàng mà lí khi có thể về thăm được. Anh dẫn nhà Nàng để xem biết thì cũng bảy là nàng sắp lấy chồng.

Anh ngồi nói chuyện với nàng thật lâu. Không ngăn cản nhưng anh khuyên nàng nênsuy nghĩ cẩn thận. Anh biết lắNinh không yêu người ; nàng định lấy. Nhưng nàng thích cuộc sống của người chồngtương lai.

Một chiếc xe « Bel air », trang trọng. Một cần nhà lãn tiện nghi và lối ăn chơi cành sôi của hắn.

Rồi anh đi. Đi đã hai năm. Hai mùa Xuân xa Đô thành. Xa hết cả những bè bạn thân yêu. Xa hết cả những cái gì gọi là thư mộng và đẹp đẽ nhất. Dự ấn ngày cưi ... chỉ còn là ảo tưởng Thái vẫn thường nói với các bạn là anh có những giấc mơ rất đẹp, anh tiếc nuối hình bóng ấy. Hy vọng rằng nó sẽ cho anh gặp lại sau một đêm.

Tự đó, anh cũng chẳng được tin tức gì của Ninh cả.Nàng có con chưa, trai hay gái ? Nhiều lúc muốn về thăm gia đình cũ của nàng, nhưng công việc quá bận, nên anh lại thôi.

Cảnhhung chiến hành quân, qua thôn xóm, làng mạc, anh đã gặp những người con gái khác, thủy mị và đẹp hơn Ninh nhiều Họ mến anh, song anh đẹp lòng hờ hững. Các bạn vẫn chế anh là «đạo đức», anh chỉ mỉm cười và nhìn người con gái mình đã gặp trong bữa tiệc ngày nào.

Đêm trong phòng đã sáng từ lâu. Thái vẫn cái nhìn màu vàng khè của ánh điện chiếu bắt lên bốn bức tường vôi quét màu xanh nhạt. Phía trên trần 2 con thạch sùng đương tính sẵn dân muỗi bay quanh cái chụp đèn bằng sắt.

Bốn bề im lặng. Đâu đây, vẳng lại một điệu nhạc buồn rầu rĩt. Thái muốn nhoài người lên để với chai nước đặt trên cái bàn kê ở đầu giường mà không được. Mỗi cử động là Thái thấy cái chân phải của mình tê buốt. Khập thân thể như dại hẳn đi. Anh lần tay sờ xuống phía chân. Từng cuộn bằng dầy cốm và ram rạp. Anh muốn tìm một khoảng trống của da thịt mình mà không thấy.

Thái nghĩ đến ngày mai :

— Rồi ta sẽ ra sao ?

Anh lại nhớ tới gia đình. Nhớ ông bố. Nhớ bà mẹ.Nhớ các em của anh. Không biết giờ này, ba má anh đã biết anh nằm đây chưa ?

—Tội nghiệp ông cụ !

Ông cụ thân sinh ra anh, năm nay, cũng gần 60 tuổi. Ngày hai buổi lọm khọm đi làm. Con bà cụ, quanh năm ốm. Nhà nhiều con, lương tháng lãnh về tiêu mới 20 đồng là hết. Anh là con trai lớn. Số lương gửi về tháng cả, nhẩy không vì chính anh, cuộc sống cũng vất vả ! Lòng anh thương thân thì ít mà thương cho gia đình, cho hoàn cảnh thì nhiều !

— Đời là thế !

Anh cũng đã tự an ủi nhiều lần rồi. Nhưng bên trong cái « cởi đời » nó cho chứa đựng biết bao nhiêu là « phức tạp ». Mặt trái của nó với trăm ngàn khía cạnh. Nó không thất định như trên trời sai quen với thăng cố thôi, chạy trong muôn vàn phương hướng của không gian

Anh sực nhớ đến một định lý trong toán học : « Qua hai điểm có định ta sẽ có được vô số mặt phẳng ».

Anh lẩm nhẩm, rồi tìm cách chứng minh.

Cô tiếng đẹp nhẻ nhẹ lại gần anh. Hiền tiến vào. Vẫn mái tóc thả đen mướt buông sõa trên vai áo «blouse» trắng. Vẫn nụ cười tươi như hoa nở trên hàm răng trong như ngọc.

— Ông chưa ngủ ư, ông Thái ?

Thái nhìn nhẹng, khẽ lắc đầu:

— Tôi chưa buồn ngủ.Hôm nay có trực ?

Hiền yên ão, ngồi xuống cái ghế kê bên cạnh giường Thái:

— Tôi không trực. Nhưng muốn ở lại theo dõi vết thương của ông.

Thái thấy lòng vợi hẳn đi.

—Cô làm y tá lâu chưa ?

Hiền nhìn Thái thật lâu, rồi đáp :

— Tôi không phải y tá.Tôi là sinh viên đến tập sự.

Thái mở to mắt hỏi lại :

— Cô nói gì, tôi chưa hiểu.

Hiền cười, bình thản và thành thật :

— Có gì mà ông phải ngạc nhiên ? ông cho tôi là gái lầm phải không ? Tôi cũng thường như mọi người.. Chẳng qua là số mệnh cả.

Thái cười rất tươi :

— Cô, chắc theo đạo Phật ?

— Không cả. Người ta đâu có phân máy, rồi. Tôi có nhiều bạn học rất giỏi mà thì trượt hoài. Còn tôi tuy kém, nhưng may hơn họ. À mà ông Thái, tôi có cái này biếu ông.

Thái hân hoan sẵn đón hỏi :

— Cái gì thế cô ?

— Tôi để ông biết đấy!

Thái ngẩn ngơ một lát rồi hỏi :

Của cô hay của người khác? Hiền tỉnh nghịch để lửng

—Tôi để ông cả câu đố nữa!

—Thế thì tôi xin chịu.

Hiền thò bàn tay trắng nuốt vào túi áo,rút ra một phong thư:

— Gửi ông.

Thái chìa tay đón lấy. Nhìn nét chữ quen quen. Chàng toan xé ra đọc. Nhưng nghĩ thế nào lại thôi.

Hiền đứng dậy chào. Thái vội ngăn lại :

— Cô Hiền mới có ngồi chơi

— Thái chào ông. Tôi lên trên này có tí việc.

Thái xé toạc lá thư ra làm đôi. Hiền quay phắt lại. ngạc nhiên hỏi :

— Ông giận tôi sao, ông Thái !

Thái đáp giọng bớn giản :

— Vì nó mà tôi mất một người bạn cho nên tôi không thèm đọc nữa.

Hiền dịu dàng nói :

— Ông không đọc thì để tôi đọc giùm cho. À, lá thư của một người con gái. Vợ ông phải không ?

Thái lắc đầu :

— Tôi chưa có vợ.

Hiền ngẩn ngơ nhìn anh :

— Việc gì mà ông phải dấu ?

Thái cười hèo hắt :

— Đã hơn bốn năm nay. Một mình tôi đọc ngang chưa hề biết gia đình là gì cả.

Chàng thở dài tiếp :

— Không biết sau này thế nào nữa !

Hiền ái ngại an ủi chàng :

— Ông cần ngủ để lấy sức. Tôi chạy lên đây một chút

— Vâng, chào cô.

Thái lãng tai nghe. Đêm từng tiếng dép của Hiền vẳng dần cho đến khi mất hẳn, Hiền đi rồi, anh lại thấy buồn ghê gớm. Anh ghê sợ cái không khí lạnh lẽo và cô độc của nhà thương. Anh thèm khát cái cuộc sống hoạt động trong quân ngũ anh nhớ mùi thuốc súng, anh hàm tiếng đạn nổ. Anh muốn được chạy nhảy. gào thét chứ không thích cái im lặm của biện tại.

Mùi ê te lâm Thái buồnnôn. Anh phải quay cổ vào trường để tìm một luồng không khí khác. Anh thấy dễ chịu cái hương vị của mùi vôi Thái kéo chăn lên cằm so vai để tìm giấc ngủ.

Nhưng trong trường trong anh thấy hình ảnh của một thằng người, dị gày có một chiếc, ống quần bên kia lủng lẳng. Thằng người tập tễnh trên hai cái nạng gỗ.

Thái bực tức, dợ chân đạp mạnh một cái. Bỗng anh rú lên cần chặt lấy đôi mắt để chống trả sự đau đớn. Nhưng rồi,anh mệt quá. Mồ hôi trán vã ra có giọt, chân anh giật lên từng hồi, Mắt anh như đăng chếb đi. Anh cố nhưđóng đôi mi lên. Anh thấy bóng Hiền chạy vào. Nàng đứng ở bên anh, nét mặt hoảng hốt. Hình như anh thấy. hai giọt lệ lăn nhanh trên gò má của người con gái. Bàn tay nóng hổi của nàng nắm chặt tay anh.

Gió ở ngoài thổi nhiều.Xào xạc có tiếng lá rụng.

Saigôn, ngày dầu tháng Ba

NGUYỄN HOÀN

SỞI ĐẬU
(Ban Trái)
Đến nơi chuyên môn điều trị
sẽ được mau lành
Nhà thuốc THANH - XA
Chuyên chữa bệnh trẻ con, trước ở Phố Thiếc Hanoi, nguồi 30 năm danh tiếng, nay ở 26 Ngô tùng Châu Saigon. Cần tem 2 con rồi. Bán trái mọc sởi thuốc số 34. Gốc bệnh chu lại, hay sinh chứng nây tại khác nhau thuốc số 35.
Đại lý
Nhatrang : 5 Nguyễn Hoàng.
Hué : 18 Mai thúc Loca.
Dalat : 3 Duy Tân.
Đanang : 17 Hoàng Văn-Thụ và 41 Khải Định
Phanthiết : 119 Lý thường Kiệt
Quinhơn : 43, 47 Võ Tánh
KN. số 322 21-8-62.

Chả cá Thăng Long
20 Phan-thanh-Giản — Saigon

LÁ THƯ GIA NÃ ĐẠI

(Tiếp theo trang 3)

trưu đênmột quang cảnh ngược hẳn với tri tưởng của tôi lúc chưa đặt chân đến Canada: nếu hai bên lề đường tuyết phủ cao trên một thước tây, chung quanh đầu cũng là một màu trắng Xóa Tuyết trên không, nên trời xanh lơ. Và ánh nắng vàn gay gắt chiếu, nhiều lúc tôi có cảm giác mình đang đi trong một bãi «sa mạc,, lạnh.»

Những ai đã ở Canada vào mùa đông hẳn không sao quên được những hôm có bão tuyết, dữ chỉ một vài lần trong một mùa đông cũng đủ thường thức những lúc lạnh kinh hồn, gió thổi tuyết bay mịt mù và chỉ trong một vài giờ cảnh - vật đã đổi thay. cây cối đường - sá đều bị vùi lấp dưới tuyết, Đứng trước cái cảnh « sông kia rày đã nên đồng » bạn chỉ biết chờ các xe ủi tuyết dẫn lộ mệnh. Tôi cũn nhớ một hôm tan học, lúc trận bão tuyết vừa chấm dứt, vừa ra đến cổng trường gặp ông giáo sư của tôi đang hì hục dùng cuốc, xẻng đào bới một đống tuyết, ngồi ông đánh rơi vật gì bên trong tôi buột miồm hỏi :

— « Ông tìm cái gì đấy ông ạ ? »

Nhoèn một nụ cười ông bảo:

— «Chiếc xe hơi của tôi» !

Nếu các trận bão tuyết có gây phiền phức cho nhiều người thì đối với thì cũng như các bạn sinh viên bạn điện quả là những ân huệ : các phòng thí nghiệm điện được phép đóng cửa. Vì lẽ do đó phòng tại nạn, đi nhiên những hôm đó chúng tôi tha hồ nằm nhà mà «ngủ nướng». Lại nữatrong mùa đông nếu sự giao thông bên ngoài không được «đầm ấm» đã có điện thoại trong nhà. Theo bảng thống kê quốc tếđân Gia nã đại (đi nhiên có cả chúng tôi) phá kỷ lục về nói chuyện bằng điện thoại.

Nhưng rồi những ngàylạnh lẽo ấy cũng chóng qua đi, nhường lại cho một mùa xuân mát mẻ.

Từ đầu tháng 3 cây cối bắt đầu nảy mầm và đâm chồi, nấy chầu hoa xinh thâm lại được đợi tô điểm các thêm nhà. Rộn rực lâm sao những buổi chiều tan học chân bước trên lớp tuyết đang chảy ông ánh dưới ánh nắng vàng lòng người sinh viên không khỏi nỗ nức mơ đến những ngày nghỉ hè sắp đến.

Mùa hè ở Canada là mùa rộn rạp nhất, các du khách từ khắp bốn phương tấp nập kéo về. Chúng ta có thể nói bất cứ nơi nào tại Canada cũng có thắng cảnh. Các hồ các thác các công viên, cũng các lâu đài cũ kỹ và miền Bắc Canada,nơi cư ngụ của dân tộc Ếc ki mô (Esquimaux) là những vùng thu hút nhiều khách du lịch.

Một đặc điểm của mùa thu tại Canada: lá cây đổi màu, một mầu vàng tươi hoặc ửng đỏ rất giống cảnh vật trong các phim tê mầu.

Nói tóm lại cảnh vật ở Canada thay đổi theo khí hậu, cũng vì thế thể tất cả hoạt động của con người thay đổi theo 4 mùa, phải chăng đó là lý do của nền nhân tính, hoạt động, siêng năng cần mẫn của người Gia nã đại.

Trước khi tìm hiểu qua về cách sinh hoạt và đời sống của dân tộc Canada, tôi xin trình bày sơ lược về hệ thống hành chánh và ngôn ngữ ở đây :

Như các bạn biết, Mỹ châu được Kha luân Bố tìm ra vào khoảng năm 1492. Một thế kỷ sau các người Pháp tên là Jean Cabot và Jacques Cartier lần lượt tìm đến miền đông Canada (từ 1497 đến 1535). Vào đầu thế kỷ 17 họ lập nên tỉnh Québec đặt dưới quyền cai trị của Champlain (1608), sau đó (1736) người Anh lại đến sử Nouvelle Ecosse gây chuyện xô xát giữa hai giống người Mỹ mười năm sau, cuộc chiến tranh kết liễu (1791) và Canada bị chia làm hai phần : các tỉnh miền đông thuộc Pháp, gọi là Bas-Canada, các tỉnh miền tây thuộc Anh : Haut-Canada (các tên này dựa theo địa thế của Canada : phía tây nhiều núi non nên cao hơn miền đông, vùng đồng bằng và nằm dọc theo cửa sông Saint-Laurent). Sự chia phân lãnh thổ này vẫn tồn tại cho đến ngày Canada được thống nhất (l'acte d'union de 1840), 50 năm sau, Canada được độc lập nhưng vẫn còn lệ thuộc và chịu ảnh hưởng của đế quốc Anh. Mãi cho đến 1931 nền độc lập thật sự mới được giao lại cho người Gia nã Đại tuy nhiên họ vẫn giữ mối liên bang mật thiết với các nước trong khối Commonwealth. Như đã trình bày ở đoạn trên, tôi trên của dân tộc Gia nã Đại là các người Pháp và Anh, vì thế hiện nay có hai giống người : Gia nã Đại Pháp và Gia nã Đại Anh.

Người Gia nã Đại Pháp sống đọc theo lưu vực sông Saint Laurent lập nên tỉnh Nouveau Brunswick và tỉnh Québec mà thủ đô là thành phố Québec. Các tỉnh miền tây; Ontario, Manitoba, Alberta, Colombie Britannique.

Prince Edouard và Saskatchewan chiếm đa số người Gia nã Đại Anh, tuy nhiên trong các tỉnh miền tây vẫn có dân tộc Pháp sống thành từng khu nhỏ, chung đụng với người Anh trong các thành phố lớn. Riêng tại tỉnh Tere-Neuve, một tỉnh được thành lập do đất phù sa của sông Saint Laurent, số dân Gia nã Đại Pháp đông gần bằng dân Gia nã Đại Anh.

Vì đất đai rộng (riêng tỉnh Québec rộng gần bằng nửaMần nước Việt Nam) mỗi tỉnh có nội các riêng chính phủ riêng như một tiểu bang, trên hết có chính phủ Liên bang mà thủ tướng hiện nay là J. Diefenbaker và thủ đô của liên bang đặt tại Ottawa

Tại tỉnh Québec, (nơi bão hết sinh viên Việt Nam theo học tại các trường Đại học Montréal và Laval) hơn 90% dân Gia nã Đại Pháp theo đạo Công giáo và rất sùng đạo. Vì thế « điều kiện cần và đủ »của sinh viên Việt Nam đã có bạn gái « thân » là phải có đạothảo ít ra cũng tin đạo !

Nhờ sùng đạo, người Gia nã đại có nhiều đức tính: thành thật, lịch sự và rất chiều khách. Đối với họ nói đối là một tội nặng. Thêm vào đó Canada là một nước giàu có,chiến nguyên liệu như các hầm mỏ, đất đai phì nhiêu và một hệ thống điện lực rất mạnh), cũng ngày Canada càng trở nên một nước đầy đủ về kinh tế và kỹ nghệ, đủ bảo đảm cho người dân một một mức sống rất cao (và hạng nhất nhì thế giới), thành thử chả mấy khi dân chúng phải vất vả lo Sự vì kiếm cơng ăn việc làm.Do đó chúng ta không ngạc nhiên khi thấy người Gia nã đại rất yêu đời và hồn nhiên. Xử hộ là một xứ thanh bình, từ mấy thế kỷ nay chưa hề nếm mùi chiến tranh. Người Gia nã đại Pháp không những rất sùng đạo mà còn giữ nguyên - vẹn các phong - tục và ngôn ngữ của tổ tiên họ nhất là tại các vùng quê, có nơi đân chúng còn nói tiếng Pháp thế kỷ 17, các chữ « bọ đọc. thành « hay ». Có lần gặp một thiếu nữ tử Chicoutimi (một tỉnh nhỏ ở miền quê, bắc Québec) ra tính chơi, trêng đọc một ngoạn sẽ vẻ gọn gàng và xinh tệ, tôi ngỏ ý mời giảng thử buổi đọ hội của trường Đại học gọi là đề làm « le » với các bạn trong lớp ; nhưng ngờ vì thời gian ở tỉnh eo hẹp cô quay lại hỏi tôi :

— Mais keng ?

Không hiểu cô nói gì tôi hỏi xin lỗi :

— Pardon !

— La dette ?

Tôi thầm nghĩ, quái lạ nhỉ: đâu có mượn cô gì cô nầy ! Bẩm đầu một chốc tôi mới đoán ra , la dette (ngày xưa) và thì ra chữ Mais keng của cô ta là: Mais quand (nhưng mà lúc nào). Ngăn nắm một thuở mới gặp được người ăn nói « bất thiệp quốc tế » như thế, còn bình thường nếu gặp thiệp với các nam thanh nữ tú ở chốn phố phường thì cũng « hão hoa phong nhã » như ai. không những thế, sự giao thiệp của dân Gia nã Đại tất tự nhiên không dân đo cẩn thận như người Việt Nam nhỉn. Lại nữa họ không hề phân biệt giai cấp, địa vị. Trong các công sở, từ lối ăn mặc cho đến cách đối xử không có sự khác nhau tố rệt giữa một ông Giám đốc và nhân viên. Ngay ở trường đại học, ngoài giờ học giáo sư và sinh viên cùngchung nhau tham dự mọi hoạt động của trường, họ là những người anh hay những bạn thật sựcủa sinh viên, nhưng không vì thế mà tuổi trẻ thiếu đứng đắn và lễ phép,phải chăng đây là nhờ ở bản tính trong kỷ luật và lòng tự trọng của người Gia nã đại.

Đến đây, tôi không đám phí nhiều thì giờ của các bạn độc giả và xin hẹn ở những thư sau, chúng tôi sẽ đi vào chi tiết về sinh hoạt của những biến chuyển trong đời sống của nhân dân Gia nã Đại.

CÔNG QUANG NGỌC

Triều sóng đấu tranh kinh tế

(Tiếp theo trang 3)

Bản tường trình vì thế cho rằng «phải có những nỗ lực phi thường để làm cho mức độ tiến tế thực phẩm và công ăn việc làm tiến lên đồng đều với đà tăng hàng năm của dân số »

Tuy nhiên vẽ một kỹ nghệ thì sống sứa hơn. Bản phúc trình cho biết rằng sự phát triển mau lẹ và sản xuất tăng nhanh trong các nước thuộc phạm vi hoạt động của Á châu kinh tế đã tỏ ra chậm chạp tiến của canh nông.

Sức tăng của kỹ nghệ và Nhật Bản tiến vượt bậc

Những chỉ số trong vàngcho người ta thấy rằng từ năm1958 cho tới năm 1961 sự phát kỹ nghệ đã tăng tới 3/4 trong khi nghành canh nông chỉ tăng được 1/5 mà thôi.

Gần 2/3 hoạt động sản xuất kỹ nghệ trong vùng đều tụ tập ở Nhật bản, và bản tường trình coi nhẹ là một nước có một khả năng kỹ nghệ ngang với Anh quốc hay là Tây Đức.

Nhật bản đã kỹ nghệ hóa xứ sở và đưa nền kinh tế của mình nhanh gấp 2 lần của tất cả các nước khác trong vùng hợp lại.

Tổng kết các nước đang mở mang trong phạm vi hoạt động của Viện Á kinh ủy hội đã xác tiến cuộc kỹ nghệ với một tỉ lệ là vào khoảng 9% mỗi năm, do 30 mục tiêu 8, 7% ấn định trong chương trình phát triển 10 năm đạt được một cách không khó khăn gì mấy.

Viễn ảnh xấu

Uỷ hội cho biết là lợi tức thật sự trong vùng đã sụt xuống tới 2o% trong năm 1962, phần lớn vì những vụ mùa không tốt và vì sự rút ít về các mặt hàng xuất cảng. Vậy các quốc gia ở Á châu tùy thuộc rất nhiều ở loại hàng hóa xuất cảng quá ít.

Bản phúc trình của ủy hộicho biết viễn ảnh không tốt đẹp của

Á châu trong sự xuất cảng các hàng hoá nên phần lớn các quốc gia kém mở mang trong vùng nầy đã kích thích Thị Trường Chung Âu châu»

Thị trường chung hại cho Á Châu

Khối thị trường chung Âu châu có tính cách chia rẽ.Khối thị trường chung Âu châu đã không đề ý đến các quốc gia có chân trongÁ châu kinh ủy hội và chỉ biết các quốc gia trong khối thị trường chung mà thôi.

(Sau đó các đại biểu của Phá; và Hòa Lan đã bác bỏ như ý lời buộc tội trên vì nói rằng khối thị trường chung thật ra đã tăng gia sức mạnh đích của chủ đề với vùng thuộc kinh ủy hội).

Các lời phản đối Thị Trường Chung

Đại biểu Nhựt Hisanaga Shimazu phản đối chánh sách kỳ thị của Tây Âu đối với cả sản phẩm Nhựt.

Tiếp theo đại biểu Cambrdge yêu cầu Tây âu đề cho cuộc thương mại với Á châu thêm dễ dãi.

Đại biểu Népal đề nghị :

1) Thâu nhận đại diện Á châu Kinh Uỷ hội vào các Hội đồng kinh tế Tây Âu với tư cách liên kết ;

2) Bổ nhậm một đại diện Á châu Kinh Uỷ hội cận các cơ quan lãnh đạo Cộng đồng Kinh tế Âu châu và Hiệp hội Tự do mậu dịch Âu châu để trình bày trường hợp Á châu ở Âu châu.

3) Thành lập một Thị trường chung Đông Nam Á để tiến đến Thị trường chung Á châu.

Các đại biểu Mãlai, Nhựt bản, Miến điện, Cambodge và Népal đến lập lại những luận điệu của các đại biểu Ấn độ. Phi luật tân, Hương cảng, Trung hoa Dân quốc và Tân gia ba đề cũng kích Thị trường chung.

Phó Thủ tướng chánh phủ Mãlai Abdul Razak cho rằng sự liên kết các tỉnh thủ hải ngoại của Cộng đồng Kinh tế Âu châu bóp nghẹt nền xuất cảng của các nước Á châu khi sự liên kết đó có tính cáchcạnh tranh với các sản phẩm Áchâu quan trọng như cao su vàthiếc.

Những chi tiết

Một trong những trở ngại chính cho ngành xuất cảng tại các xứ Á châu là chánh sách thương mại của các quốc gia trong Cộng đồng kinh tế Âu châu.

Cuộc nghiên cứu này cho thấy rằng chánh sách của Cộng đồng kinh tế Âu châu gồm nhiều yếu tố bảo thủ phương hại đến nền xuất cảng của các quốc gia trong vùng Á Châu Kinh Uỷ hội.

Trong khi nhiều nguyên liệu không được sản - xuất hoặc không được thay thế tại vùng

(Xem tiếp trang 5)

NÓI HAY ĐỪNG

MINH-TÂN MÀ... LÊM NHÊM

(II)

Nhưng tất cả những khuyết điểm đó chỉ đáng trách mà không đáng kết tội, bởi lẽ nó chỉ chứng tỏ rằng những vị biên tập viên trong ngoài nơi Minh Tân đã không chịu nghiên cứu đến nơi đến chốn, không thông nhất đường lối trong việc biên soạn. Để đến nỗi phải vào cơn đường bực mình thì sai lầm là điều tất nhiên không ai có thể tránh được.

Bởi vậy ở đây tôi không muốn đi sâu vào những sai lầm trong nội dung cũng như ngoài hình thức của tờ Minh Tân. Điều tôi muốn nêu ra là sự thiếu lương tâm — nếu nói theo danh từ Không học thì là lương tri mà nói nhẹ nhàng thì là lương thiện — của những người phụ trách việc biên tập trong tạp chí đó. Hiểu Chân tôi có tính hay tò mò, thường ngày tìm đọc hầu hết các sách báo đã xuất bản mà có định đăng đến tư tưởng văn nghệ và học thuật từ tờ Đặc san Bưu Điện cho đến những đặc san của các trường công tư, từ tạp chí Liên Hoa, Tinh Độ cho đến tạp chí Trắt Tim Đức Mẹ. Bởi vậy đọc Minh Tân số 103 ra ngày 25 tháng 2-1963 vừa qua tôi thấy ở một góc phía tay phải trang 40 có hai bài thơ bài trên là «khóc cụ ô Hy Nhan Nguyễn Đình Uyên», cũng của ông Minh Đạo Nguyễn bá Nghi, tác giả bài «Điệu hài Thanh Bình trong thư Đường», bài dưới là bài «Mừng Xuân» của ông Nguyễn quý Thu. Kể ra hai bài thơ này cũng chẳng có gì đáng chú ý lắm, trên là bài ca tụng mùa xuân với cảnh cũ mà đã không quên biết còn bài dưới là bài thơ cảm hoài cảnh mùa Xuân. Nhưng có điều lạ là bài dưới theo thể Đường luật thất ngôn bát cú mà sao lại chỉ có 7 câu như sau :

Hoa đẹp mừng xuân những thiết tha
Mong xuân tô điểm lại sơn hà.
Đất dai Xuân sớm hàn đôi mảnh,
Nam bắc Xuân mau hợp mộ nhà.
Chớ cậy Xuân thiên cho chán vạn
Mà đem xuân sắc dự trăm hoa
Ta chúc mừng Xuân mai chẳng giả.

Tác giả : NGUYỄN QUÝ THU

Đọc đi đọc lại tôi thấy hình như bài này mình đã đọc ở đâu rồi thì phải : có lẽ cho mùa xuân năm ngoái. Do đó tôi thắc mắc mới : chẳng lẽ bài MinhTân lại ưa cái trò « bồn cũ sao lại » hay sao ? Thế rồi hôm gần đây tôi được một ông bạn đưa cho quyển «Song Hoà thi thảo» của hội ông Đam Nguyễn và Huỳnh Khinh, khi đọc đến trang 23 thấy cũng có bài thơ như sau

Nhớn Xuân

Đâu đây chớ Xuân những thết tha
Mong Xuân tô điểm lại sơn hà.
Đất dai, Xuân sớm hàn đôi mảnh,
Nam bắc Xuân mau hợp một nhà
Chớ cậy Xuân quang cho chán vạn
Mà đem Xuân sắc dự trăm hoa
Xuân này vì phồng hơn xuân trước.
Ta chúc mừng Xuân mai chẳng giả.

Đạm Nguyên

Tôi tìm ra nhưng lại cùng thắc tự hỏi : vậy thì Minh Tân thường thơ của «Song Hoà thi thảo» hay «Song Hoà thi thảo» thường đăng của Minh Tân ? Và phải chăng Nguyễn quý Thu là tên thật của Đam Nguyên ? Và điều trên nhìn lại năm ấy sách thì tôi thấy cuốn « Song Hoà thu thảo» xuất bản năm 1962 còn Minh Tân số 103 phải hành của cuối tháng 2-1963, như vậy không có thể có chuyện Song Hoà «huồng» thơ của Minh Tân được vậy Nguyễn quý Thu và Đam Nguyên là một và cũng 7 trong bài thơ là do ăn cắp bài sau. Nhưng ác hại thay !

Đến khi được tiếp kiến chính Đam Nguyên tiên sinh tôi có đem câu chuyện ra hỏi thì chính ông cũng rất lấy làm kinh ngạc và bất mãn. Ông lại cho đó ra cho tôi xem một bài đăng trong Minh Tân số Xuân Quý Mão vừa rồi nói về nghĩa ân oán chương trong cuốn « Chinh Phụ Ngâm bị khảo» của ông Hoàng Xuân Hãn; bài này đã ngót 10 trang không có tên tác giả.

Khi tôi xem xong ông Đam Nguyên lại đưa cho tôi một số Tâm Nguyên tập 1 xuất bản tại Hà Nội vào tháng 5 năm 1954: thì tôi thấy từ trang 6 đã đăng «nguyên văn» không sai dấu phết đầu chấm bài của bài Minh Tân số Xuân 1963 nhưng ở đây có ghi tên Biệt Lâm. Hết ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác tôi nghĩ mãi mới nhớ ra rằng trong « Văn Hoá Tùng Biên» của Việt Nam Văn Hiến Hiệp Hội từ trước biến cố Gio Neo chừng hai, ba năm gì đó cũng đã có một bài của Phạm Việt Tuyên phân bác giả thuyết của Hoàng xuân Hãn cho rằng dịch giả Chinh Phụ Ngâm Khúc, bản được truyền tụng từ xưa đến nay là Phan huy Ích. Về điều này ông Đam Nguyên quả quyết rằng Minh Tân đã «đạo văn» của tạp chí Tâm Nguyên do ông đứng chủ biên cách đây tám năm.

Sau khi đọc biết hết chuyện trên đây Hiểu Chân tôi sực nhớ lại một chuyện khác quan trọng hơn : nhân dịp phó tổng thống Trần Thành của Trung Hoa Dân quốc sang thăm nước ta vừa rồi, các vị trong hội Không Học đều có làm thơ tặng, những thơ này đều được đăng trên các báo Hoa Văn, Riêng Hiểu Chân tôi được đọc những câu thơ «gấm vóc» đó trong tờ Việt Hoa Văn Báo. Đọc mãi càng thấy hay, càng thấy ý nghĩa, càng thấy khích ngang khẳng khái. Nhưng khi đọc đến bài thơ của Hoàng lão tiên sinh hội trưởng hội Không Học tôi thấy sao mà cả ý thơ đến lời thơ nghe quen quá. Sau đó mấy ngày, một bữa tình cờ tôi đọc đến Khâm Định Việt Sử ra, tôi đọc đến bài thơ của vị sứ thần nhà Lê làm tặng sứ thần Cao Ly

(Xem tiếp trang 2)

BẠN ĐỌC VIẾT

Xin hoãn nhập ngũ 2 tháng để thi

Đến ngày 24-5-1963, các thí sinh Tú tài Phần nhất sẽ dự thi mà từ nay đến ngày thi đó sẽ bị thống nhất. Nay đặt nhiều các con em chúng tôi bị lâm vào hoàn cảnh tiến thoái lưỡng nan, các thí sinh Tú tài Phần nhất nhiều người sắm được lệnh gọi nhập ngũ khóa Hạ vì quan vào ngày 1-4-1963. Như vậy sẽ thiệt thòi cả một niên học cho những thí sinh cần cù.

Mấy chúng tôi là phụ huynh học sinh kỳ thi Tú tài phần nhất xin tới đọc đại lên chính quyền nơi đây sẽ tìm biện pháp nâng đỡ cho con em chúng tôi, hay dời ngày nhập ngũ sinh viên Hạ vì quan vào ngày 24-5-1963, thì chúng tôi rất đỗi ơn.

Thay mặt nhóm phụ huynh học sinh.

PHAM-VĂN-HUY (Saigon)

Xin gia hạn ngày nộp đơn thi Tú Tài II

Kính gửi ông Bộ Trưởng Bộ Quốc gia Giáo Dục.

Thưa ông,

Chúng tôi một số thí sinh tự do vì bận công việc làm ăn nên đã trễ ngày nộp đơn dự thi Tú Tài II khóa ngày 2-5-63.

Vậy nên trong thành cầu ông gia hạn cho chúng tôi đến hết ngày 30-3-63 cũng như những năm trước bởi hạn nộp đơn trước ngày thứ nhất tháng

Xin thành thật cảm ơn ông.

Đại diện

NGUYỄN QUANG HUY
Lê văn Duyệt, Saigon

Đính Chính về sự Trùng lên

Trong báo Tự Do, số 1804, đã ngày thứ năm 21 tháng 3 năm 1963 trang 3, cột 3, mục « Bạn Đọc Viết », có đăng bài « Lời than của người đau răng rồi Bạch ViệnBình Dân » dưới ký tên Nguyễn Chung Tú.

Để tránh sự hiểu lầm, tôi xin thành minh rằng tác giả bài đó không phải là tôi, Nguyễn Chung Tú, Giáo sư tại Khoa Học Đại Học Đường Saigon.

NGUYỄN CHUNG TÚ

TRIỀU SÔNG

dầu tranh kinh tế

(Tiếp theo trang 4)

Cộng Đồng Kinh tế Âu châu, và những nguyên liệu đó được nhập cảng tự do hoặc chỉ đánh thuế rất nhẹ tại các quốc gia trong Cộng đồng Kinh tế Âu châu, thì nhiều sản phẩm xuất cảng khác trong vùng Á châu Kinh Úy hồi như lúa gạo, thảo mộc sinh chất dầu, trà và cà phê sẽ gặp những trở ngại vì những biện pháp bảo vệ các quyền lợi cạnh nông của các quốc gia trong Cộng đồng Kinh tế Âu châu của các quốc gia liên kết với Âu châu tại Phi châu.

Những quyết nghị

Trước một tình trạng như thế, xét ra cần phải tranh đấu mạnh để kiếm đường sống tranh đấu thế nào ?

Kinh Úy hội đã có một loạt những quyết định quan trọng.

1) Quyết định về việc lập khối kinh tế chung.

2) Quyết định về việc lập viện Phát triển kinh tế.

3) Quyết định về việc gửi người sang khối kinh tế Âu châu.

4) Quyết định về việc triệu tập hội nghị kinh tế cấp bộ trưởng toàn cầu á châu.

5) Quyết định về việc phát triển lưu vực sông Cửu Long.

6) Kêu gọi về các biện pháp thất lưng buộc bụng để phát triển kinh tế lâu dài.

Chúng tôi sẽ trình bày về những kế hoạch này trong số chủ nhật tới.

CẢI CÁCH NÔNG NGHIỆP Ở ẤN ĐỘ VÀ TRUNG CỘNG

HAI ĐÀNG CẢI CÁCH, ĐÀNG NÀO HƠN ?

Hàng bao thế kỷ nay, Ấn độ và Trung hoa đã phải sống dưới chế độ nông nô và bóc lột. Một bên là hàng triệu nông dân không có một tấc đất cắm dùi buộc có thể cũng sống bằng bàn tay, và một bên là thiểu số địa chủ cho thuê đất lấy địa tô thật nặng mà không chịu bỏ thêm tiền đầu tư hay nuôi thêm nhân công để khai thác ruộng đất.

Tình trạng đó dĩ nhiên đưa tới sự bất mãn và sự đình trệ của nông nghiệp. Ông Nehru ở Ấn Độ và bọ Mao ở Trung cộng, cả hai thường bọn với bàn cố nông xử hộ rằng một khi đất nước được độc lập — hay « giải phóng » — họ sẽ có đất cày. Cách thực hiện lời hứa của hai nhà lãnh tụ đó là cả một sự mâu thuẫn mà nếu nghiên cứu trường tận ta sẽ thấy nổi bật sự phân biệt giữa một quốc gia dân chủ và một quốc gia độc tài.

Tại Ấn Độ, các điền chủ (lớp người trung gian giữa nông gia chính thức và Nhà nước) chiếm hơn 40% diện tích đất toàn quốc, song bản thân họ không đóng góp phần nào cho sản xuất nông nghiệp hết. Cho nên các chính phủ tiểu bang ở Ấn Độ đã ban hành pháp chế thích hợp với hoàn cảnh địa phương, theo đó trộng đất của những người trung gian về đụng nói trên bị phân tán nhưng được bồi thường tổng cộng trên 5 tỷ Ropees (tiền Ấn) kể cả một tỷ rưỡi tiền lời. Bần cố nông muốn làm sở hữu chủ sướng đất phải trả tiền bồi thường dần dần từng kỳ hạn chứ không phải trả địa tô như trước kia nữa. Song vì số tiền mỗi năm và góp bồi thường không bao giờ hơn tiền địa tô hàng năm, và kỳ hạn trả góp lại được kéo dài khá lâu nên người nông dân không thấy phiền phức gì hết, và được hoàn toàn hưởng thụ công lao của họ.

Về phần người địa chủ được cũng không có điều gì phàn nàn vì bọ đã được tiền bồi thường đã bắt đầu sống cuộc đời mới. Nếu số tiền bồi thường quá ít thì bọ được lãnh ngay một lúc và đổi khi lại được thêm trợ cấp của chính phủ nữa. Như vậy là sự chuyển giao đất đai từ tay địa chủ đến người nông dân đã tiến hành một cách êm thấm.

Trong lối chế độ địa chủ tiểu tan thì các tiểu địa chủ mà mảnh đất nông chỉ đủ bảo đảm qua cơn hoạn nạn hoặc giúp cái thiên anh hoạt — được quyền cho mướn đất ở một vài tiểu bang. Đã trách khỏi bậu quả bóc lột tế điền, quy chế tiểu bang đã ấn định mức địa tô tối đa rất nhẹ. Như ở các tiểu bang Oujarat, Naharashira và Rahasthan, địa tô được phép lấy không được quá 16 hoa lợi ; và ở các tiểu bang Assam Kerala, Orasa và Union Territories chỉ bằng 1/4 hoặc kém hơn. Ngoài ra tá điền còn được cho chớ khỏi bị đuổi. Luật lệ bảo đảm cho họ mướn đất được chắc chắn và không cho bọ địa chủ trục xuất vì những cớ vu vơ.

Vì mục đích của chính phủ là làng hộ quyền tư hữu của nông dân nên đất của những địa chủ không tự mình canh tác lần lần lọt vào tay những nông dân thực sự làm ruộng. Song những địa chủ nào muốn trở lại khai thác đất đai thì chủ được phép cày cấy.

Những sự tranh tụng liên bộ đều sự biến cải đại qui mô hướng thôn Ấn Độ — từ chế độ địa chủ thành ra chế độ tư hữu của dân cày — có thể và tiến thực thế đã từng được đưa ra các tòa án xét xử, và những án lệnh đầu có tính chất thế nào đi nữa cũng đều tôn trọng luật lệ của chính phủ và quyền lợi của dân bần nguyên bị. Loại trừ những trở ngại trong việc sản xuất nông nghiệp và tiêu diệt những bất công xã hội hai mục tiêu của các cải điền đạo ở Ấn độ đang được thực hiện một cách hoàn toàn đầy đủ tại đây.

Trái lại công cuộc cải cách điền địa ở Công hòa Nhân dân Trung hoa đã tiến triển theo đường lối hoàn toàn khác hẳn.

Chế độ mới vừa thành lập, các phiên xử án công công bọn địa chủ đã được tổ chức ngay lập tức, và quan chúng nhân cộng là 4 đại lấy đầu bọ. Các bị cáo không được luật pháp che chở hay luật sư bênh vực : điều gì đã trở thành thông lệ. Bạ triệu địa chủ (đã là theo thống kê chính thức của Trung cộng cho theo một vài quan sát viên ngoại quốc có uy tín thì con số đó tới 20 triệu) đã bị hành quyết công khai vì bị buộc đủ thứ tội, vào nhà mọn vừa có tính cách côn thủ. Cên những địa chủ không bị xử thì bị đày đi các nơi xa để sống cuộc đời ở nhọc và đói rách.

Đất đai tịch thu được đem ra phân phát cho nông dân giữa cảnh chiêng trống ồn ào. Mộng làm chủ mảnh đất của hàng bao thế hệ bần cố nông Trung Hoa nay đã thực hiện, quần chúng hân hoan reo mừng.

Song Đạo luật Cải cách Điền địa không phải là một hành động tự thiện hay công lý xã hội đối với nông dân Trung Hoa khao khát ruộng đất từ bao nhiêu thế kỷ nay. Theo lời Lưu Thiếu Kỳ — lý thuyết gia của Đảng — thì Đạo luật đó nhằm « giải phóng những lực lượng sản xuất ở hương thôn khỏi chế độ tư hữu ruộng đất thời phong kiến của giai cấp địa chủ, ngõ hầu phát triển việc sản xuất nông nghiệp và do đó mở đường cho công cuộc kỹ nghệ hóa của Tân Trung Hoa ». Nhằm theo mục tiêu đó, chính sách canh tác từng gia đình thiết lập sau các cuộc hành quyết địa chủ đại qui mô đã được thay thế bằng sự thành lập những đội hỗ trợng, đa số theo lối cưỡng bách. Từ con số 300 năm 1952, các đội sản xuất đó đã tăng vọt tới 1.300.000 nội trong 3 năm.

Nhưng các đội hỗ trợng và sản xuất tập thể vẫn còn bị coi là hàu, nên Đạo luật ngày 30 tháng 6 năm 1956 bỏ hẳn hàn đất đai, nông cụ và nông sản chỉ là một bước đầu hữu lý để tiến tới chế độ tập sản kỹ nông nghiệp tối hậu. Tuy nhiên phải đợi tới lúc công xã nhân dân ra đời năm 1958, giấc mộng ngàn năm của những nông dân sở nhớc mảnh đất riêng để cày mới bị giảng cho một bài chỉ từ cuối cùng.

Các công xã, căn cứ vào lối sống từng nhóm của hàng trăm ngàn dân quê bỗng một trại đã dốt tuyệt tận cội rễ sếp sống gia đình, đó là chưa nói đến những mối ưu ái giữa gia quyến. Mức tiêu thụ của các nhân viên công xã bị giảm bớt nghiêm khắc để tiết kiệm tiền cho Nhà Nước Cộng tề đăng vào việc đầu tư. Lối trả tiền mặt bấu như đã bị bãi bỏ để nhường cho sự cung cấp những phương tiện sinh sống tối thiểu nhằm duy trì phần hồn và phần xác của nhân viên công xã. Với chính sách lao động vất vả với sự thiếu thốn mọi thứ đất đai, nhà cửa, quần áo — và nhờ những lý thuyết của bọ Mao, công cuộc vẽ sơn hà nông dân Trung Hoa nay đã hoàn tất.

Tuy nhiên, tất cả uy quyền của Nhà Nước công sản cũng không thể nào áp đảo được thực tế kinh tế. Công xã đã thất bại một cách vĩ đại.

Sự thảm bại của công xã, lại thêm sự bất mãn của quần chúng đối với những thiếu thốn của đời sống công xã, đã bắt buộc chính thế độc tài của Trung cộng phải lùi bước. Trong Đại hội kỳ 3 họp ở Vũ Hán tháng 12 năm 1958, và Đại hội kỳ 7 họp ở Thượng Hải tháng 4 năm 1959, Uỷ ban Trung ương của Đảng Cộng sản Trung Hoa đã loan bảo những biện pháp nới thả như kéo dài thời hạn công xã hóa ra làm 15 năm, chấp nhận nguyên tắc trả công theo việc làm cho phép nông dân được hành nghề nông, trồng rau có và tích trữ của nông giảm giờ làm việc, hoãn thi hành việc lập công xã ở tỉnh thành và phân tán chính quyền.

Nhưng sự nhượng bộ đó đã biến công xã Trung cộng thành một cái vỏ rỗng. Nông dân Trung hoa thấy vong cay đắng về cái gọi là cải cách điền địa. Do đó nông nghiệp đình trệ và cũng do đó mỗi năm T.C. phải nhập càng lúa thóc nhiều thêm.

Hành động cố giải trị hơn lời nói. Cũng cuộc cải cách điền địa ôn hòa, trật tự ở Ấn độ, thiết lập một căn bản lành mạnh cho sự khuếch trương nông nghiệp và phát triển nền trật tự xã hội công bình ; và những biến đổi đột ngột trong kiến trúc nông nghiệp ở Trung cộng khiến cho nông nghiệp đình trệ và nhân dân phải khổ cực vô tả : mâu thuẫn đó ai cũng thấy rõ, ai cũng có thể rút được kết luận hiển nhiên.

VAI SÚNG TAY CÀY

(Kỳ 25) Phóng sự của VŨ-BÌNH

«Thông» thì... «thông»

Cái sợ vạn của cần phòng hỏi đã quần ở khúc giữa. Như vậy là thích nhau thì đã thay đổi, nên ai rút về vị trí nấy. Khi nây thì thanh niên và thiếu niên cùng các lão bà ngồi gần nhau, phụ nữ tiếp theo bên cánh lão bà và ngồi sát vách. Bây giờ thì Nữ rút sát về cạnh nữ, nam rút sát về cạnh nam. Khoảng mà trước đây ai cũng thích ngồi chễm chệ bây giờ nó lúng xuống rồi. Thiên hạ đều tử chối cái chỗ mới vừa thích

Khi trật tự trở lại thì cuộc bàn bạc tiếp tục bằng tiếng vỗ tay của ông cán bộ trưởng đoàn công tác áp chiến lược.

Ông đọc lại các điều vừa tuyên trlnh.

— Các đoàn ngũ phải tổ chức thường xuyên học tập về quyền lợi và thi hành nghĩa vụ thiết thực cũ" người dân trong ấp.

— Tại ấp bên cạnh bạn Trị sự có một hội đồng cố tính - cách tư vấn, mệnh danh là Hội đồng Ấp.

— Hội đồng ấp gồm có, tùy theo dân số trong ấp, từ 7 tới 15 người, đông 21 tiểu trở lên.

— Hội đồng gồm cố : Chủ tịch các đoàn ngũ nhân dân, chủ tịch các đoàn thể, tôn giáo, chính trị, xã hội, kinh tế...

— Hội đồng ấp tự nhà ra một ban Thường vụ gồm cố : 1 Chủ tịch, 1 Phó Chủ tịch, 1 Thư ký.

— Hội đồng ấp lập ra nội quy làm việc.

— Hội đồng ấp... Hội đồng ấp v.v...

Sau khi đọc một hơi như vậy, ông cán bộ trưởng đoàn ngừng lại :

— Thực thi dân chủ 1 Ai có ý gì sau cùng trong đoạn nầy thì cứ nói liền. Không nói ở đây rồi về nhà đồ lỗi là chánh phủ độc tài thì không được đấy.

— Đa 1 Tôi chỉ bỏi chứ thôi. Cái phần nhiệm cụ và nghĩa vụ thì đều đàm cả rồi. Bây giờ cái sự « quyền lợi » ở mục đầu là cái gì ? Quyền lợi của người dân được bao nhiêu, tôi đâu, và là những thứ gì ?

Ông cán bộ thở ra đáp :

— Quyền lợi của người dân thì kể làm sao cho xiết được. Dưới chánh thế cộng hòa nầy, người dân đã có vô số quyền lợi chớ không như thời bọn bị thực dân Pháp cai trị nữa. Quyền lợi của người dân là quyền lợi chánh đáng chớ không phải cướp lấy của bà khác làm của mình rồi tự xưng là quyền lợi của mình. Quyền lợi của mình nghĩ là gì ? đồng bào tiên nhờ kỹ càng phải chính mình làm m,mình tạo ra, và tạo ra bằng công phu của mình chớ không thể nhờ và vào ai mà cũng không thể lường gạt cướp bóc ai, đã làm quyền lợi được. Nói tóm cho dễ hiểu là... là... như vậy đó. Bây giờ thì là... chúng ta có thể thông qua vấn đề đó được chưa ?

Một ông trong hội đồng ấp đáp :

— Thông qua thì được chớ sao không, nhưng nói rằng hiểu thì tôi chưa hiểu được cái gì hết trọi. Bởi vì, nếu nói quyền lợi là cái gì của mình làm ra một cách chánh đáng, thì nghe nó mù mù như dưng ở bùng binh Saigon mà ngó xuống Năm Căn cố để ở Cà Mau vậy. Chớ các ông nghĩ coi. Hồi đó Tây mình cũng làm ruộng mới ra lúa, cũng phải làm thuế làm muốn mới ra tiền, phải chăm nuôi mới có gà vịt, rồi phải bán mới có tiền mua dầu lửa đốt đèn. nước mắm đã ăn cơm. Chuyện tôi thấy từ hồi mẹ đẻ tôi gởi thì đều là... « quyền lợi » hết trọi rồi, kể làm chi cái sự bị tri hay hay không bị tri. Chớ chơn...

Ông cán bộ :

— Thôi ! Xin cắt đứt, vì ông đầu có thêm ý kiến chi đâu nè.

— Bây giờ thì thêm ý kiến đây ! Cả thảo nói được « quyền lợi » bằng cách chỉ ra rằng : được vay tiền Nông Tín và được bầu cử. Hai cái đó kể ra được mà.

Cán bộ ngập ngừng rồi vui vẻ lại :

— Ừ thì... kể được chớ sao Và thông qua được chưa ?

— Thông thì thông !

(Mai tiếp)

TAM TINH HẢI CẦU BỔ THẬN HOÀN số 2

Trị MỘNG TINH, DI TINH, HƯỢT TINH, THANH PHẾ, BỔ THẬN, BỔI TINH và BỔI BỔ SỨC LỰC.

Cả 2 loại : hoàn mật và viên đẹp đăng gia. Nhà thuốc Bắc nào cũng có bán.

VÕ VĂN VÂN DƯỢC PHÒNG 210-211 Nguyễn thái Học Saigon Kiểm nhận BYT số 135/DS-7-62

THUỐC MỚI TRỊ BỊNH ĐAU GAN

EUCHOL

BỊNH ĐAU GAN YẾU GAN, TÁO BÓN NÓI MÊ ĐAY MỤN NGỨA Ở MẶT THÂN, BỒNG BỒNG

ĐẶC-QUYỀN BÀO CHẾ CỦA LABORATOIRES SANSON - PARIS

BÀN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

KN 53 BYT — 21-7-62

KHÓI SÔNG

Truyện dài của LÝ-THẮNG

Quan huyện thời ấy sợ anh ta liên kết với các nhóm cách mạng trong tỉnh thì quan sẽ bị khiển trách nên cũng muốn trị. Nhưng ngặt vì quan đã trót mắc sự bắt anh ta quá nhiều. Đối bên thân thuận là anh ta được bà giáo học thế sai đề đầu lấy tất cả những văn tự có chữ ký của quan huyện để đốt đi.

Nhưng có công ăn việc làm rồi, anh ta càng kết giao rộng hơn. Tiếng là dạy học ở trường hàng tổng nhưng anh ta chỉ có mặt ở trường những khi có quan hiệu vệ. Việc dạy dỗ anh ta phóng cho mấy cậu thương sư.

Đó chính là năm học trước khi xảy ra cuộc khởi nghĩa Yên Bái.

Rồi cuộc khởi nghĩa thất bại, phong trào cách mạng bị thực dân đàn áp dữ dội nhất ở tỉnh này, anh ta phải trốn lên Hà Nội, vào năm nhà cô dầu ở Khâm Thiên gần cuối đạo nghỉ hè. Sáp đến ngày khai trường, quan huyện phái nhân, anh ta mới về. Chính vì thế mà anh ta không bị ăn tù oan chăng hả bị tróc nã.

Nhà kinh nghiệm ấy, đến thời kỳ mật trận Bình dân cầm quyền bên Pháp, các đồng chí cũ bị tù bị đày được ân xá trở về anh ta đồng vai ân chơi đã nói liên lạc. Những quan huyện mới đã hèn gặp bội ông huyện già xưa kia, luôn luôn cho mật thám tính mà nhưng cũng không sao biết được hành động thật của anh ta. Vì lại cứ vài tháng quan với anh ta lại bạn nhau ở Khâm Thiên một lần, và bận nào cũng là anh ta chi tiền thì quan cho ngỡ sao được. Phong trào cách mạng như đã mà sống lại rất nhanh trong khu các tỉnh khác vẫn tết ngầm.

Người thợ lấp dịp lôi đi cùng với Tùng ngớp ngẩn ngớp dải khi nghe Giáo Mâu kể chuyện đời xưa. Hắn cố mở to mắt nhìn bộ lọc cà phê mà cố lê hắn chưa từng bao giờ thấy. Giáo Mâu lọc cà phê trịnh trọng không khác các ông già pha chè tàu.

Cà phê bột cho vào cái lọc rồi, anh ta con gio lên cho Tùng xem và giảng :

— Chỉ cho nông nổng thế nầy thôi. Ních chặt quá thì cà phê gặp nước sôi sẽ chương lên đông bánh chắc lại, nước sẽ không lọc xuống được. Nếu cho ít quá nước lại xuống ồ ồ. Đắng nhiều cũng hỏng.

Nước sôi kỹ rồi, anh ta chế rót vào mỗi cái lọc một chút. Lại đặt lên trên nếp gấp và hắm nhỏ lửa, anh ta giảng tiếp :

— Cho tí nước thế để cà phê đủ nở thôi. Đây nầy, anh xem vẫn chưa có giọt nào chảy xuống.

Anh ta nhặt cái lọc lên. Lòng chén sứ quả vẫn khô nguyên. Một mùi thơm ngây bốc lên. Nhớ đến quán Thiên Hương của cô Nga trước kia. Tùng gật gù :

— Thơm quá nhỉ. Hai năm nay tôi chưa được ngửi thấy ở đâu mũi cà phê thơm như thế nầy.

Giáo Mâu đợi một chút rồi rót nước sôi vào ấm lọc. Lần nầy anh ta rót nước đến lưng ấm lọc. Đậy nắp lại cẩn thận, anh ta vẫn để cho ấm nước sôi nhẹ nhẹ trên bếp. Vài phút sau anh ta nhấc cái lọc lên và nói :

— Đủ rồi. Ta chỉ lấy nước cốt thôi. Để cho nước xái xuống vừa đầng mà vừa khét.

Chỗ nước cốt ấy, anh ta chia đều vào ba chén và cho thêm nước sôi rồi mới bỏ đường. Để là một thứ đường trắng tinh. Tùng nghĩ thầm :

— Quán nầy đúng là tay sành ngồn ăn chơi.

Trong khu thường thức chén cà phê thượng hạng và hiếm có cùng với điếu thuốc lá Mỹ, Tùng bỗng thấy người thợ vừa đưa chén lên môi đã nhăn mặt. Hắn đặt vội chén xuống và đưa tay lên để chửi cái lưỡi thè dài. Giáo Mâu nghiêm trang nói :

— Nếu anh thấy đắng thì thêm đường.

Hắn vớa đáp vớa đứng dậy :

— Thôi chả uống nữa. Tôi vào trong ấp có tí việc chiều tối về.

Nhìn Tùng, hắn nói tiếp :

— Anh đợi em ở đây nhé. Em vào trong kia thăm anh em một chốc em về ngay.

Hắn đi rồi Giáo Mâu mới nói :

— Thế là phí cà chén cà phê.

(Mai tiếp)

THUỐC HO GÀ "HỒNG NGUYÊN"

Trẻ em mắc bệnh Ho Gà, Tôi hai, đều một ho ra thật nhiều. Bỗng nhiên, chóng tỏ bướt nhiều. Hồng Nguyên thuốc ấy trừ tuyệt bệnh nầy. Tại người chẳng lành rất nên thông minh.

Các bạn thuốc hiệu nên để mua

Tự Do

TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC

Thủ đô và các tỉnh

BÁC SĨ THƯỜNG TRỰC :

CHÚA NHỰT 24-3-1963

Từ : 13 giờ đến 6 giờ sáng hôm sau

B.S. Đỗ-xuân-Giụ 197, đại-lộ Đồng-Khánh Cholon

Nguyễn-văn-Nhựng 228, đường Tính-minh-Thế Khánh-hội

Trần-sĩ-Đôn 156, đường Phú-thọ-Xuân Saigon

Nữ Nguyễn-như-Hanh 58, đường Hiền-Vương Saigon

THỨ HAI 25-3-1963

TRƯA : 13 g. đến 15 g. CHIỀU : 19g. đến 6g. sáng hôm sau

B.S. Trương-chí-Lương 160, đại-lộ Khổng-Tử Cholon

Nguyễn-đức-Hồng 76, đường Triệu-Đà Cholon

Đào-văn-Thái 356 (số cũ 3200) ngã tư Võ-di-Nguy, (Phú-nhuận) Saigon

✱ **Nói chuyện về « Mặc cảm trong văn nghệ ».** — Nhà Văn Võ Hạnh sẽ nói chuyện về « Mặc cảm trong văn nghệ ». Buổi nói chuyện này do Trung tâm Văn Bút Việt Nam tổ chức vào lúc 10 giờ sáng chủ nhật 24-3-1963, tại điểm đơn Thông Hiếu Giới Việt Nam, số 2 đại lộ Trần Hưng Đạo Saigon. Vào cửa tự do.

✱ **Buổi nói chuyện của Bác Sĩ Trần Quang Diệu.** — SAIGON. — Bác sĩ Trần Quang Diệu, Tổng Quản Trị Chương trình Diệt trừ Sốt rét sẽ nói chuyện ngày chủ nhật 24-3-1963, bắt đầu 9 giờ, tại Hội Trường Học Viện Quốc gia Hành Chánh, và đã tại « Chương trình Diệt trừ Sốt rét tại Việt Nam » Buổi nói chuyện sẽ diễn dưới quyền chủ tọa của Giáo Sư Đặng Thế Long Nguyễn Ngọc Thơ.

✱ **Văn phòng Phường Trần quang Khải đổi Trụ sở.** — SAIGON. — Văn Phòng thành Saigon thông báo để đồng bào Phường Trần quang Khải thuộc quận Nhứt Đô thành rõ : Văn phòng Phường Trần quang Khải, hiện đặt tại số 94/B hàm Trần khắc Chân, sẽ dời đến số 68 đường Trần khắc Chân kể từ ngày 1-4-63 và vẫn do ông Phi văn Của phụ trách.

✱ **Học trò nghèo nương cửa Phật trùng số 1 triệu —** TRUC GIANG.— Một học sinh nghèo lớp Đệ Tứ 18 tuổi, trọ học tại Cửa Bạch Vân ở ngoại ô châu thành Trúc Giang (Kiến Hòa) đã mua mấy được thăm trúng số cũng, trúng 10 độc đắc 1 triệu đồng số kiến thiết quốc gia loại C, mỗi vé giá 19.5.3.963, vé mang số 240.010. Sau khi đã biết mình trúng số, học sinh nói trên đã xôi sáng cùng vào chùa Bạch Vân 200.000 đồng tính trong tiền trúng số.

✱ **Khởi công xây Giảng đường Hội Thánh Tin Lành ở Cao Lãnh —** Lễ đặt viên gạch đầu tiên xây cất giảng đường Hội thánh Tin Lành tại số Mỹ Trà, quận Cao Lãnh (Kiến Phong) đã có hành trong thứ năng ngày 18-3. Hiện diện trong buổi lễ có Trung Tá Đinh văn Phát, Tỉnh trưởng Kiến Phong, Mục sư chủ nhiệm địa hạt Phan văn Tranh và một số đông tín đồ Tin Lành địa phương.

Phí tổn xây cất giảng đường là 800.000đ do Tổng Liên Đoàn Hội thánh Tin Lành và nhà cầm quyền địa phương giúp đỡ. Trước đó, tỉnh Kiến Phong đã cấp 5 giảng đường Hội thánh Tin Lành và có 2000 tín đồ trong toàn tỉnh.

✱ **Tàu ngầm Mỹ « Capitaine » tới Saigon.** — SAIGON.— Tàu ngầm Mỹ « Capitaine » đã đến Saigon hôm trưa 22-3 để thăm viếng chỉ Việt Nam trong 3 ngày. Ngày 19 sáng sớm, một nhóm sĩ quan Hải quân Việt Nam và Hoa Kỳ trong số có Hải quân Trung Tá Đặng Cao Thăng, Tham Mưu Trưởng Hải Quân Việt Nam, cùng với đại diện hãng chủ đã đi ra tới Vũng Tàu bằng máy bay để cùng đi với tàu « Capitaine » về Saigon. Sau đó, tàu « Capitaine » đã biểu diễn một cuộc lặn sâu khoảng 18 thước dưới mặt biển, lên chừng 15 phút, ngay ngoài khơi Vũng Tàu. Tối ngày « Capitaine » đã rời Saigon vào sáng Chủ Nhật vừa.

✱ **Nhóm danh cầm Strauss trình diễn tại thủ đô.** — SAIGON. — Dưới sự bảo trợ của Giáo sư Trần đình Đệ, Bộ trưởng Y Tế, và phu nhân, chiều 21-3 nhóm danh cầm Strauss 4 người đã trình bày một buổi hòa nhạc thính phòng tại trường Quốc gia âm nhạc để lấy vốn giúp Hội viên Trung ương Hồng Thập Nhơn đình cầm Strauss đã biểu diễn tại Viên Đông dưới sự bảo trợ của viện văn hóa Goethe của Đức gồm có các nhạc sĩ Ulrich Strauss, đệ nhất violon, Heinrich Hoerter, đệ nhị violon, Konrad Gaehr, alto và Ernst Strauss, bồi cầm. Đàn tứ cầm của Strauss vẫn giúp đỡ của nhạc sĩ Matthias Rautens, số sáu, thuộc Ban Đại hòa tấu Đài phát thanh Cologne. Trong buổi hòa tấu vừa qua tại trường Quốc gia âm nhạc, ban tứ cầm Strauss đã trình bày nhiều tác phẩm của J.C. Bach, G.F. Mali Piero, L.V. Beethoven và W.A. Mozart.

✱ **Trộm viếng nhà Bác Sĩ, lấy gần 100 ngàn đồng.** — BÔ THÀNH. — Đêm 21 rạng 22-3, quân gian đã vào nhà bà Nguyễn C. ở số 127/2 đường Hồ Biểu, cấp tại trộm số bạc 94 ngàn đồng rồi thoát. Mất vàng hôm sau bà Nguyễn thị Hiệp tự Bác sĩ mới hay, liền rời bên tỉnh đã chức trách.

✱ **Trẻ sơ sinh bị bỏ ở góc cầu Chữ Y.** BÔ THÀNH. — 11g. sáng 22-3, chị Lê thị, tách Đơn 29 nhà ở đường Phan thanh Hòa, đi tới góc cầu chữ Y bỗng nghe riêng trẻ em khóc. Chị nhìn lại thấy một em bé trai sơ sinh độ ba ngày, bị bỏ nằm đó. Chị Dung liền bồng em bé tới trình nhà chức trách. Em bé được đưa vào viện Dục Anh nuôi dưỡng.

✱ **Mua chứng gần và mở ra thì lại là cả chưa...** — BÔ THÀNH.— Mấy ngày nay thường xảy ra nhiều vụ trung ngày lâm nhiều bà nội trợ phải kêu trời.

Nguyên có một tên ăn thường khá ăn bảnh bọt gọi tại chợ An Đông và Phú Đông Thiên Vương (Chợ Thiếc) với giá rẻ chỉ có 18đ một chục hột gà mới tinh. Nhiều bà bạn vẻ bu lại mua trứng. Sau khi trả giá xong, tên họ lấy giấy bao giữ kỹ lại cho khách mua. Lúc đợi người mua lui hết mới tiến tới xe lấy tên tạo lý giả cả chục thay giữ trứng gà thì vẻ đó ra mới hay các bà chỉ cha nước thác rồi.

✱ **Dụ nữ sinh Saigon ra Phan Thiết xảy «tổ ấm» chàng cho sớm bị bắt giải tòa.** — PHAN THIẾT — Trần Ph. 21 năm quê quán tỉnh Thừa Thiên (Huế) vẻ Nam từ lâu, có làm quen với cô Hồ thị H. 14 tuổi nữ sinh Đệ lục trường V.T. đường Cô Giang Saigon đã cố dụ theo đội nhóm về phương diện «tổ ấm». Nhưng sau 5 tháng lén lút mua đồ «tổ ấm» nàng mang bầu tìm sự vào đồng 6 tháng trên. Lo sợ cha mẹ nàng là ông Hồ văn T ở bà Hồ thị C, hay biết, nên chàng đã lập kế dụ nàng ra Phan thiết để xây ổ ăn đường mới nhưng bị cha mẹ gió vô cổ bắt ra đi. Bà C liền đi tìm ra đến Phan thiết và trình tại cơ quan Hiến binh tỉnh lý. Ngày 20-3-63 do Jon 16 cảo của bà mẹ nhân viên ty Hiến Binh Phan thiết đã mở cuộc điều tra và bắt được cô Hồ cùng chàng cùng tại 1 cái nhà 2 ấp Vĩnh Phú thuộc xã châu thành Phan thiết. Sau khi hỏi kỹ cả hai bên nhận đúng sinh nhân xây đã lập biên bản giao tạm cô tại ấp để gọi vị thành niên.

✱ **Mở cửa xe hơi trộm radio, 2 tên bị bắt —** ĐÔ-THÀNH — 10 giờ đêm 21-3, tăng Nguyễn khắc C. công chức, tới rạp chiếu bóng REX, đường Nguyễn Huệ mua vé vào xem. Ông C. để chiếc xe hơi bên lề đường gần ngân hàng Nguyễn văn Đức để mua cơm. Khi ra về thì thấy cửa xe mở, chiếc radio và kính đeo mắt vương ra hiếm mất, ông này liền tới bót trình nhà chức trách. Y khai tên Nguyễn văn Minh 26 tuổi đang chủ khóa giả mở cửa xe. Cả hai tên bị bắt cầu lưu.

✱ **Bắt cóc đã sống nổ 1 quân nhân chết thảm —** PHAN THIẾT.— 8 giờ ngày 21-3-63, Nguyễn văn Xia 19 tuổi, Thanh niên Chủ lực Thanh quận Thiện Giáo (Bình Thuận) ở cách Phan Thiết 25 cây số về hướng Đông Bắc, sau giờ học đường vừa đi nghỉ giữa lưu, đã tự ý vào doanh trại lấy cây súng Carbine của hạn đồng đội đem ra dùng vào đấy súng của Trung đội mình đã trước sau. Vì vô ý sinh Xin để vàng nổ 1 phát, đạn lọt trúc lỗ mũi xuyên qua óc lại ra phía sau, thiên nan nhân chết liền tại chỗ.

✱ **Bắn chết người vì tội, 1 Trung sĩ bị phạt khuyết tịch 2 năm tù.** — VĨNH BÌNH.— Trong phiên tòa tiểu hình hàng mùa ngày 20-3-63 tại Vĩ h Bình có đem xử vụ 1 trung sĩ cai tại số sáu trong trường hợp như sau :

Nguyễn ngày 30-7-62 Trung sĩ Huỳnh văn Cầu ở khu trú mật Ba Trường (V.B.) có đi 1 toán binh đi mượn đàn vô làm công tác, Khi đến 1 khoảng đồng trống, T.S. Cầu gặp anh Nguyễn văn Vũ 17 tuổi con Nguyễn v. Cai và bà Nguyễn thị Năm ngụ xã Mỹ Cẩm (VB) đang chăn trâu ăn ngoài đồng. T.S. Cầu bắn liền tiếng : « Đứng lại » và tiếp theo đó bắn 2 phát súng. Vì bị 1 viên đạn xuyên ngang đầu chết liền tại chỗ. Sau đó T.S. Cầu vô tù tội nên bỏ trốn mất. Nội vụ được nhà chức trách lập biên bản giải Tòa.

Ra tòa ngày nói trên, tên phạt khuyết tịch T.S. Cầu 2 Năm tù ở bắt giam 20.000đ. Cha mẹ khóc.

1 NHÀ KINH TẾ ÚC tới thăm Việt-Nam

SAIGON — Ba Maris King Trưởng Ban Nghiên cứu Kinh tế tại Bộ Ngoại Giao Úc sẽ tới thăm Việt Nam vào ngày 25-3-63 trong một chuyến du hành qua các nước Á châu. Trong thời gian lưu lại Việt Nam, từ 25 — 27 tháng 3, bà Maris King sẽ hội đàm với các chân viên từ quan Úc và các nhân sĩ Việt Nam về những vấn đề kinh tế liên quan.

Lần đầu nhà kinh tế học nữ đảm, sẽ thuyết trình về ngành kinh tế Úc Đại Lợi, Bà Maris King hiện vẫn đảo thăm, ngoài Úc Đại Lợi bà nghiên cứu về kinh tế cho những nhân viên ngoại giao Úc. Các học trò của bà hiện đang phục vụ tại các phái đoàn ngoại giao Úc khắp nơi trên thế giới.

TỰ DO

(Tiếp theo 1 trang 1)

chức vào một tình thế khó khăn.

Cách nào đi nữa thì công hiến nhiều có mối liên hệ giữa nhà cảnh bề tác hiện nay, nhân địa phương với sự bất-ổn trong mối khối và với những xu chánh trị thế giới hiện nay.

Tình trạng bề tắc như hiện thời, đối lẫn riêng cho mỗi quốc gia, đó là cơ-mầu có cho chúng ta phải khiến cũng đến trong nhà chúng ta, đó là một sự giải quyết.

TỰ DO

ĐỀN NGÃ NĂM BÌNH-HOÀ

HÒA PHƯỚC HỘI kính mời

Bà Quản tri Hội Hòa Phước trên trong khánh mới Nam, Nữ Hội viên, Thanh Đồng Đạo Quan, Thiện Nam Tín Nữ đến dự những ngày lễ trong kỳ Đại hội Thanh Mẫu chùa Bà nay cho được thêm phần long trọng, chúng thì xin lấy làm hoan hỉ được đón tiếp quý v.

Chương trình những ngày lễ như sau :

Mùng 2 tháng Ba năm Quý Mão
15 giờ Tế Cáo Yết.

Mùng 3 tháng Ba năm Quý Mão
Sáng : 8 giờ Kước Thanh Mẫu
10 giờ Tế Ao Vì.
Chiều và tối: Hát Văn thờ.

Mùng 4 tháng Ba năm Quý Mão
Sáng : 9 giờ Nộ hoa Tế
Chiều : Hát Văn thờ

T.M. BAN QUẢN TRỊ
Chánh Hội Trưởng
VŨ LỰ
Kính mời.

Nhà thuốc **CỰ-THẮT**

287, Gia-Long — Saigon

Chuyên chữa : Gân xương, đau gân, trật khớp xương, nhức xương, đau gân, đau đầu gối, đau thịt, đau mình, cảm, sốt, đau lưng, chân tay mỏi giật, mồm miệng và bụng phong thấp, ngưa lở, thấp hư và tất cả các bệnh về gân xương.

Tổng phát hành : Các loại thuốc Phong thấp, tê bại xương.

— Thuốc số 1 : KHU PHONG TRỪ THẤP BỔ KHÍ

— Thuốc số 2 : KHU PHONG BỔ THẬN.

— Thuốc số 3 : KHU PHONG BỔ HUYẾT

— Thuốc số 4 : HÀNH HUYẾT LIỀN XƯƠNG.

— Thuốc số 5 : TRẬT ĐÀ, PHONG THẤP (xoa ngoài).

— Thuốc số 6 : THUỐC BẢO BAO TỬ

Chủ Nhật chữa lam phước tại

CỰ SĨ TỊNH ĐỘ

282 Nguyễn trí Phương—Cholon

từ 10 giờ tới 12 giờ sáng

Đông Y Sĩ

NGUYỄN HUY THẮT

K.N. số 389 BYT/QCDP 13-9-62

BẦU LƯNG, NHỨC MỎI, BẦU XƯƠNG NHỨC GÂN

Tay chân RUN CHỐN BỊ LƯNG CỨNG

TRƯỜNG THỐC THẢO-NAM-SƠN

THẦY THUỐC TRỊ BỆNH TỂ-THẤP CỔ

TIẾNG LÂU NAY

R.N. 26 340 B.Y.T. 7-8-62

(Tiếp theo 2 trang 1)

Việt Nam, mới mong có thể hòa gần những rạng rỡ, đã vô đó hoà tai gây ra.

Được sự chấp thuận của chánh quyền, Phong trào Trung tự Nga nhân Bảo lại và Hòa bình chúng tôi bắt đầu hoạt động tại nhà số 34 Phan Đình Phùng, Saigon. (Điện thoại 25.093) đề thiết thu kêu gọi đến tự nhân bắc đi của toàn thể các giới đồng bào và người khác để giúp đỡ một phần nào những nạn nhân.

Hình ảnh được chính điều tra hiện nay của một khu xóm trước kia đông đúc dân cư, phần nhiều là anh em cần lao, phải chốc bị thảm hóa hiển thành bãi hoang tàn, những nhà, không của cải, không cơm ăn áo mặc, đành tạm trú dưới những tấp lều và chịu sinh nhẫng gay gắt của tháng hè, nên chắc đồng bào cũng như các bạn ngoại bắc sẽ giúp chúng tôi phần nào để giúp đỡ của Phong trào chúng tôi.

Các nhà báo tìm đến để gọi đến chúng tôi tiền bạc hoặc được phẩm (gạo, sữa, đường), hoặc được phẩm, hoặc vật dụng (vải, quần, áo, mùng) hoặc vật liệu cần nhà (cây, vựa, tôn) v.v... để góp phần giúp đỡ đồng bào đến nỗi cùng của các nạn nhân trước khi mùa mưa gần đến.

Các giới đồng bào cũng như người kiều đã nhiều lần ra tay cứu trợ các thiên tai xảy ra trong những năm qua. Tôi tin rằng tình thân liên đoàn sẽ hợp, tâm đồng bắc ái vì thà của đồng bào và các bạn ngoại kiều sẽ được thể hiện một lần nữa.

Nhân dịch, nói nạn nhân hòa hoạn Việt Nam, tôi trân trọng gửi những lời cảm tạ chân thành đến tất cả các tân lòng vàng ".

Ông Đại sứ Đức và Hội Việt-Đức thăm hãng giúp 50.000đ

SAIGON. — Sáng thứ sáu, Nam Tước Alexander Von Wendland, Đại Sứ Cộng Hòa Liên Bang Đức, đã trao tặng tay ông Chủ tịch Phong trào trung ương đồng bào bị nạn hỏa hoạn, một chi phiếu 25.000đ của riêng ông Đại Sứ và ông Ngô khắc Tinh nhân danh Hội Việt-Đức trao một chi phiếu 25.000đ để giúp các nạn nhân bị hoạn tại Vlah Hội thuộc Quận Tư, Saigon.

Uỷ ban cứu trợ Quận 4 không hề phái người đi lạc quyên

Văn phòng của Uỷ ban đặt tại Trường Trung học Vĩnh Hội, ở bên Hàng Phèn Bến Vân Đồn Saigon sẽ nhận tặng phẩm do đồng bào bán tâm gửi cho nạn nhân. Tiền bạc, Kước, quần áo vật cũ thì gửi đến địa chỉ sau đây :

Ông Quận Trưởng Quận Tư, Chủ Tịch Uỷ Ban Cứu Trợ Đồng bào bị hoả hoạn.

— Số 5 đường Đoàn như Hài, điện thoại số 21.363 hoặc :

Trường trung học tư thục Vĩnh Hội, Hàng Phèn Bến Vân Đồn (điện thoại : 20.738)

Người ta, Uỷ ban không có phái ai, ngoài những người có quyền ở nhà tư nơm hoặc đường phố.

Phai đoàn Quốc Hội đi thăm nạn dân

SAIGON. — Chiều thứ Năm 21-3-63, ông Chủ tịch Quốc Hội đã hướng dẫn một phái đoàn Dân Biểu tới thăm đồng bào nạn nhân hỏa hoạn xảy ở Hội thuộc Quận 4 Saigon. Ông Chủ tịch và phái đoàn Dân Biểu được ông Đô Trưởng và Phó Đô Trưởng Nội An Saigon tiếp và đã hướng dẫn đi thăm nơi xảy ra hỏa hoạn. Ông Chủ tịch đã tặng tiền tặng ông Đô trưởng một chi phiếu 10.000đ để giúp phần nhỏ cho đồng bào nạn nhân hỏa hoạn khu Vlah Hội.

Ông Bộ Trưởng Y Tế đến thăm những người bị thương

SAIGON. — Chiều 21-3, Giáo sư Trần Đình Đệ, Bộ Trưởng Y Tế đã tới Bình viện Đô Thành để viếng thăm những người bị thương trong vụ hỏa hoạn vừa xảy ra tại Vlah Hội. Cùng đi với Y sĩ Giám đốc và y sĩ điều trị, ông Bộ Trưởng Y Tế đã ân cần thăm hỏi bệnh trong của mỗi người.

Trong số 20 người bị thương được đưa tới điều trị tại Bình viện Đô Thành chiều hôm chấp, một số người đã trở về nhà bình quan vì bị được bằng bà Phạm Lộc Phu, ngụp hơi và những nhà Mẹ nhân không có ai bị thương nặng.

(Tiếp theo 3 trang 1)

hỏa hoạn. Người ta mỗi gia đình nạn nhân của được Phong trào L.H.P.N. Quận 4 cung phát 1 cái mùng, 1 cái mền, 10 thước vải, 20 kilô gạo, 1 cái chiếu, vé 4 ký bánh mì.

Hàng ngày gia đình, đã tự đông, đi mua bó là vá vá ít rẩy, đông đúc ở chỗ nhà nhà chẳng của mình, cái lều lớn tạm trú. Người ta vẫn thấy 1 Quân Đội V.N.C.H. đã chỗ hàng ngày tăng vai đến đưng lên chăng bảo ở tạm.

Tin chiều tối Ngày 22-3-1963, cô gắng Nguyễn Đình Hùng Đảng lý Văn Phòng Bộ Quốc Gia Giáo Dục, Lý văn Thông, Viện Trưởng Viện Đại Học Saigon, Trương văn Chân, Chủ tịch Thông Hội Giáo Giới Việt Nam, Nguyễn hữu Chỉnh, Chủ tịch Uỷ Ban Văn Hóa Giáo Dục Hội Thanh Niên Quốc Gia Việt Nam, Trương Quốc Dung, Tổng Ban Quốc Gia Thanh Niên Phụ Thuộc đã tạm vận tay ông Chủ tịch Hội Hồng Thập Tự Quốc Tế và 2 chi phiếu và tiền mặt tổng cộng là 12.000đ để giúp quý trong đồng bào bị hỏa hoạn tại Vlah Hội, Saigon.

Ngoài ra, ngày 22-3-1963 Bà Cao Kim Chưởng Giám đốc Cơ Xã Đoàn Kim Chưởng đã cùng toàn thể anh em công nhân nghệ sĩ đã tự ngày 24-3-63 Tết cả số tiền thu vào đoàn chi thêm trừ số thu thuế rạp, cho bao nhiêu đoàn sẽ gửi cho Uỷ ban Cứu trợ để giúp cho đồng bào nạn nhân được hưởng.

Bà Cố vấn Ngô đình Nhu tới thăm đồng bào bị hỏa hoạn

Hồi 9g40 chiều 22-3 bà Cố vấn Ngô đình Nhu đã tới khu hỏa hoạn ở lao thăm bồi đồng bào. Thay cùng bà Cố vấn có phu nhân Đại sứ Phi chủ tịch Trung ương Lá Tổng thư ký, bà Trương công Cừu đệ nhị Phó chủ tịch, Bà Nguyễn văn Lá Tổng thư ký, bà Lang anh Ái lao phó thứ nhất quý, bà Thân tương Trần thị Khiêm, và bà Nguyễn phước Đại Đức biểu quốc 5.

5 đám cháy khác được dập tắt

ĐÔ THÀNH. — Ngày 22-3 có xảy ra 5 đám cháy, lửa tiếp nguyên do vì dây điện chạm nhau, nhưng đã 3 đám được dập tắt. Ngày vụ thứ nhất xảy ra hồi 8 giờ tối sáng 22-3, lửa phát cháy tại căn nhà số 55 đường Bùi Chu vì dây điện chạm nhau. Lửa xóm bay được nơi đến sở bạc người lửa xóm xem bắt tiếp tục.

Qua 2 giờ 40 chiều ngày nói trên có lửa cháy tại trạm biến điện ở đường Nguyễn Hữu Độ, Nguyễn do cũng bị dây điện chạm nhau và cũng được dập tắt kịp thời. Qua 9 giờ 30 chiều lửa cháy tại số 113 đường Nguyễn hữu Thuật (trên mảy biểu đồng Tỉnh đã Nguyễn văn Thoại) và Lửa bắt cháy tại dây điện trên tầm vách bắt qua chạm mảy nhà và lan rộng cả nhà cũng được dập tắt kịp thời nơi đến áp hỏ được ngọn lửa.

GIA ĐỊNH. — Lúc 2 giờ 30 ngày 22 tháng 3 vừa qua, lửa phát cháy tại nhà số 34 thuộc ấp 6/712 Tân sơn Nhì (Gia định). Người lối xóm hay được chạy đến nơi lo cứu chữa và báo nhà cho đến cơ hỏa đến nơi đến áp hỏ được ngọn lửa Tuy nhiên nhà này cũng bị cháy hơn nửa căn và người đã ở sự bắt cần trong lúc xảy ra.

Vụ cháy ở Biên Hoà do V.C. chủ mưu

BIÊN HÒA — Sẽ bào ra ngày hôm qua chúng tôi có loan tin 2 vụ hỏa hoạn đã xảy ra đem 17 căn trong 19.3-63 tại ấp Phú Long và Phú Thạnh, thuộc xã Phú Thạnh quận Thống Nhất, Biên Hòa 40 căn nhà và 900 đã lo bị thiệt tại.

Theo cuộc điều tra của nhà chức trách sở ấy đã được biết rằng 2 ấp thuộc Ấp Phú Long(B.H)bị chàm đốt hỏa đã Lê thị Bớ 21 tuổi vợ của Lê văn Đực con trai của ông Lê văn Chín. Vì chồng là cán bộ VC đã bị Dân vệ và Phó Thanh bắn chết hồi năm ngoái. Nên vào ngày nói trên VC xin y thì đã nhà bà không đã thước bắt nhóng cho nhà ở trong Ấp trả thù cho tên Đực. Qua ngày hôm sau y thì đã bị gọi quan hỏi trách cứu lưu đã trả thù bằng bắt Phạm Lộc Phu, chánh VC xửi y đốt, Nội vụ đã giải Tòa.

(B.T)

4 - 4 - 63

Khai giảng 8 lớp LUYỆN THI TU TÀI I và II khóa 1.1963.

Có lớp riêng A. B. Anh, Pháp SÁNG CHIỀU 3.01.

Hồi ký thi ít ít phí đến giữa tháng 4 hoặc 5 tháng 6.

TRƯỜNG HƯNG ĐẠO 125, Công Quỳnh, Saigon. ĐT. 24.797

KN. của Nhà Tu Thực số 73 GDITTIKD ngày 20-3-63

Nóng lạnh, cảm, cúm, đau nhức

ANTIGRIPPAUX 180 BỘ BẢO NGHĨA 317-62

VITAMINE B1

CÓ BÁN VIỆN LÊ TẠI NHÀ THỐC VIỆN

BÚA BỘ BẢO NGHĨA NHÃN HIỆU CHỨNG TỎA

Bà MENON

Quốc Vụ Khanh tại bộ Ngoại giao Ấn sẽ tới Việt Nam Chủ Nhật 24

SAIGON — Tòa Tổng Lãnh sự Ấn Độ tại Saigon loan báo rằng vì một trường hợp bất ngờ, cuộc viếng thăm Saigon của bà LakshamiM. Menon, Quốc vụ Khanh tại BộNgoại giao Ấn Độ, đã bị hoãn lại đến ngày Chủ nhật 24.3-63. Theo tin loan trước, đáng lẽ bà Menon phải từ Vạn Tượng tới Saigon hôm 22-3 để thăm ViệtNam trong 4ngày.

LƯU ĐẠN NỔ tại chợ Phước Hiệp (Bình Dương)

BÌNH DƯƠNG. — Lúc 4 giờ sáng ngày 22-3-63, nhà chức trách địa phương có lấy được 1 cái hình nộm làm bằng rơm của V.C. đem về đặt tại chợ Phước Hiệp. Trong lúc có đặt, đồng đảng bảo nhóm là các trẻ em bọc xinh đến xem đông người. Thình lình hình nộm nổ phát ra tung lên, làm cho bọn 10 người bị thương vừa thường đến vì bọc sinh vẻ 1 người chết tên Trương công Bình 22 tuổi. Tất cả đều nhân viên Cơ quan Cảnh sát Quốc gia Rầy cứu cấp, trong số có nhân bọc sinh bị trong thương vụ « khẩu sống. Xét ra V.C đã gài lựu đạn trong người nạn.

(N.B)

ÁN MẠNG hay tự tử ?

● 1 Mộ kiểu chết trong phòng tắm tại bun đình đường Trần Hưng Đạo.

ĐÔ THÀNH.— 10 giờ sáng 22-3 tại Building 207 đường Trần hưng Đạo đã phát giác ra một tự tử một Mỹ kiều lấy khăn trải giường, thắt cổ chết trong phòng tắm kế chân đôi rồi là Jimmy R. Collins 22 tuổi Trung sĩ. Theo người biểu chuyện cho hay thì Mỹ kiều này ở B.Hòa Kỹ Sơn số 247 Trần hưng Đạo, nhưng đến rồi qua lại nơi ở chung với người tình nhân tên Nguyễn thị H. 31 tuổi, ở Building số 207 đường Trần hưng Đạo. Mỹ nói 10 giờ sáng ngày nói trên thì cô H. tình nhân của Mỹ kiều này, vào phòng tắm mới hay là Mỹ kiều chết. Cô H. được cơ quan an ninh mời thẩm vấn về vụ Mỹ kiều tự tử hay bị ám sát.

(Tiếp theo 4 trang 1)

là Hà Bắc (mệnh tên một tỉnh ở bên Tàu mà thôi phải là Thiên Tân) thì xã đại tại tỉnh ly Bắc Ninh cả. Tỉnh Hà Bắc sẽ thắt sự trở nên một đơn vị hành chính mới của Bắc Việt cộng sản kể từ ngày 1-4-63 tới đây. Người đương đầu Hà Bắc vẫn đã được trung đoàng Lao động chỉ định bà Nguyễn Lý giữ chức vụ trưởng ty xem chân lý ở bên hành chính tỉnh.

Đọc trong số khai tử

Nữa sau tháng 2-1963, trong số khai tử của Phòng hộ tịch quận Nhứt Đô Nhứt 34 có ghi tên các vị sau đây.

— Cụ Hoàng thu Thoa ở nhà số 27 đường Tôn thất Đạm Trung Hà Nội, mất ngày 16-1-1963.

— Ông Trần Quang Thự (tức ông Lang Nguyễn Thái) ở nhà số 12 phố Bình văn Trang Hà Nội, mất ngày 25-2-63.

Người ta tại Phát Diệm (Ninh Bình) có cho tin ông Đỗ Sinh như phó Tri Chính, mất ngày 8-2-1963.

CHÍA BUỒN

Chúng tôi được tin : Loát sư **Antôn ĐỖ MẠNH QUÁT** đã từ trần tại Bale.

Xin thành kính phân ưu cùng tang quyến và cầu chúc linh hồn Antôn ĐỖ MẠNH QUÁT chóng về nơi vinh phúc.

Ông bà PHAM XUÂN NINH

CHÍA BUỒN

Nhận được buồn tin Loát sư **ĐỖ-MẠNH-QUÁT**

Đã biến Quốc Hội đơn vị 1, đã mệnh chung tại Ba Lê ngày 14-3-63.

Chúng tôi xin thành thực chia buồn cùng bà quả phu Đỗ mạnh Quát và tang quyến. Xin cầu chúc linh hồn Antôn được sớm về Nước Chúa.

Bà PHI DUNG

CHÍA BUỒN

Rất xác đăng khi hay tin Bạn **Antôn ĐỖ-MẠNH-QUÁT** từ trần tại Pháp đã dưa sức vô nước và rất bình 13 an tang ngày 24 tháng 3.

Thành thực chia buồn với Chị Đỗ mạnh Quát và tang quyến, cầu xin Chúa đem linh hồn Antôn sớm về Thiên đàng.

Ô B. Nguyễn công Viên

Cách dùng xe Buýt đến bến xe Lục Tỉnh để đi Miền Trung và Miền Tây Nam-Phần

Quý vị bành khách trong vùng Saigon — Chợlớn và các vùng phụ cận Muốn đến bến xe Lục Tỉnh để đi các tỉnh Miền Trung và Miền Tây Nam Phần có thể theo các thể thức sau đây :

ĐI THẲNG : Từ các vùng Phú Mỹ, Đakao, Chợ Đũi, Bàn Cờ Chợ Lớn đi sẽ Phú Mỹ, ChợLớn (mang số 24)

— Từ các vùng Bình Tây, ChợLớn, Phú Lâm, Cây Mai, Chợ Rẫy đi ra Phú Lâm (số 21).

SANG XE : bằng hai cách :

1) Từ các vùng khác đi thẳng đến Bến Diên Hồng và lấy xe Phú Lâm.

2) Hoặc sang xe dọc đường.

— Từ Gò Vấp, Gia Định, Phú Nhuận, Bảy Hiền, Phú Thọ, Lê Đại Hành, Chợ Cũ, Lăng Cha Cả có thể sang xe Phú Mỹ-ChợLớn (số 24) tại các Trạm sau đây :

— Xe Gò Vấp : Trạm Hai Bà Trưng, Hồng thập Tự.

— Xe Gia Định : Xuống Trạm Nha Cảnh Sanh (Mặc Đỉnh Chi) đi bộ 50 thước đến Trạm hồng Cảnh sát Quận 1 (Hồng thập Tự)

— Xe Phú Nhuận : Trạm Công Lý, Trần quý Cáp

— Xe Bảy Hiền : Trạm Chợ Đũi

— Xe Phú Thọ : Trạm Cầu Thăng, Trần quý Cáp

— Xe Phú Lâm : Trạm Trần quý Cáp, Duy Tân

— Xe Lăng Cha Cả : Trạm Trần quý Cáp, Bà Huyện Thanh Quan

Tô Bình Đông, Bình Tây, Xóm Củi đi xe Xóm Củi, Bình Đông (số 21) đến Bến Tây sang xe Phú Lâm.

ĐÃ PHÁT HÀNH

X. H. M. số 22

● B.S. Phạm hữu Chương lên tiếng về Trí Thức.
● Nạn khan tiền của công nhân
● Chuyện viên kinh tế thiếu hay đủ ?
● Y tế học đường : Nhồng lớp học trưa.

Và nhiều bài vở hay, bổ ích.

Xã Hội Mới, Dư luận Mới của những người Mới.

ĐANG IN

VŨ-HOÀNG-CHƯƠNG THI-TUYỂN

Sách dày không 200 trang in trên giấy ngà mỏng nhẹ. Bìa 5 màu do VĂN THANH trình bày. Thêm 2 bức vẽ màu của họa sĩ YSABEL BAES. Trình bình bọc các sổ bọc ở SUZANE BOMHALS.

Chỉ in 180 bản ĐẶC-BIỆT (giá 100đ) dành cho bạn yêu THƠ yêu SÁCH ĐẸP đặt tiền mua trước.

Và 20 bản ĐẶC-BIỆT khác, ghi chữ ỦNG HỘ, in bằng thơ 2 của thơ của tác giả chưa đăng in hoặc đăng bằng bản, dành riêng các bạn có cảm tình với tác giả, muốn tiếp tay cho các tác giả trong công việc phổ biến thơ VIỆT NAM ra các nước Âu Mỹ.

Ở gần xin liên lạc thăng ; ở xa, xin gửi bưu phiếu. Địa chỉ : 345/2 Phan Đình Phùng, SAIGON

VIỆT NAM CỘNG HÒA
TOÀ HÀNH - CHÍNH
TỈNH BÌNH ĐỊNH

Số 56—BĐ/HCXI/2

QUYẾT ĐỊNH mở cuộc Kiến Điền Xã Nhơn An, quận An nhơn, tỉnh Bình Định

TỈNH TRƯỞNG TỈNH BÌNH ĐỊNH,

— Chiếu.

QUYẾT ĐỊNH:

ĐIỀU 1.— Nay mở cuộc Kiến Điền xã Nhơn An Thuộc Quận An nhơn, tỉnh Bình Định.

ĐIỀU 2.— Các Ông Phó Tỉnh Trưởng, Quận Trưởng Quận AnNhơn và Trưởng Ty Điền địa Bình Định chiếu nhiệm vụ thi hành Quyết Định này.

Quyết Định này sẽ đăng vào Công báo Việt Nam Cộng Hòa.

Qui Nhơn, ngày 14-3-1963
Tỉnh Trưởng Tỉnh Bình Định
BÙI THỨC DUYÊN ký tên và đóng dấu

SAO LỤC

Qui Nhơn, ngày tháng 3 năm 1963
T.L. Tỉnh Trưởng Tỉnh Bình Định
Trưởng Ty Hành Chánh
TRẦN VĂN LỢI